

FORSVARSBYGG

20 **23**

ÅRSRAPPORT

FLYET TRENGER EN BASE

Forsvarsbygg skal etablere, opprettholde og gjenopprette forsvarssektorens eiendom, bygg og anlegg i fred, krise og krig.

FORSVARSBYGG

Vi bygger forsvarsevne hver dag

1

LEDERS BERETNING	4
------------------	---

2

INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG TALL	8
--	---

De store tallene	10
Fordeling av eiendomsmassen	11
Forsvarsbyggs samfunnsoppdrag	12
Organisasjon og ledelse	12
Samarbeid med andre	13
Målene våre	13
Nøkkeltall	13
Organisasjonen	14
Forsvarssektoren	15

3

ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER	16
------------------------------------	----

Sammendrag	18
Forsvarsbyggs målbilde	19
Mål R1 Et beredskapsklart Forsvarsbygg	20
Mål R2 Fremskaffelse av bærekraftig EBA	21
Mål R3 Målrettet og god forvaltning av forsvarssektorens EBA	23
Mål R4 Profesjonell og helhetlig rådgivning	24
Redegjørelse for ressursbruk	26
Virksomhetens bemanningssituasjon	27
Totale kostnader	28

VEDLEGG TIL ÅRSRAPPORT

- Redegjørelse for likestilling og mangfold
- Miljørapport

4

STYRING OG KONTROLL	30
---------------------	----

Overordnet vurdering av styring og kontroll	33
Mål- og resultatstyring	33
Risikostyring og internkontroll	33
Riksrevisjonen	34
Kultur og integritetsbygging	34
Innsidehandel og habilitet	34
Digitalisering	34
Sikkerhet og beredskap	35
Personvern og informasjonssikkerhet	35
Seriøsitet og etisk handel	35

5

FRAMTIDSUTSIKTER	36
------------------	----

Mål R1 Et beredskapsklart Forsvarsbygg	38
Mål R2 Fremskaffelse av bærekraftig EBA	40
Mål R3 Målrettet og god forvaltning av forsvarssektorens EBA	41
Mål R4 Profesjonell og helhetlig rådgivning	43

6

ÅRSREGNSKAP	44
-------------	----

Ledelseskommentar til årsregnskapet	46
Prinsippnote til årsregnskapet	48

1

KAPITTEL 1

Leders beretning

Vi har sørget for gode leveranser til Forsvaret og bidratt til bærekraftige og kosteffektive leveranser som understøtter forsvarssektorens behov.

Forsvarsbygg har levert gode resultater i samhandling med Forsvaret og styrket evnen til forsvar og viljen til beredskap.

Forsvarsbygg skal etablere, opprettholde og gjenopprette forsvarssektorens eiendom, bygg og anlegg i fred, krise og krig. Russlands invasjon av Ukraina har gitt varige endringer i situasjonsbildet for norsk sikkerhets- og forsvarspolitik. Vi har evnet å snu oss rundt og prioritere de riktige oppgavene for å bidra til styrket forsvar og vilje til beredskap. Sammen med Forsvaret har vi prioritert ressursene inn mot eiendom, bygg, og anlegg som gir styrket operativ evne, og økt innsatsen for å gjøre Forsvarsbygg beredskapsklar.

Vi har synliggjort at eiendom, bygg og anlegg må ressurssettes på lik linje med de tre øvrige innsatsfaktorene personell, materiell og IKT, og at innsatsfaktorene må sees i sammenheng. Vi har bidratt i arbeidet med ny langtidsplan for Forsvaret og fagmilitært råd med innspill til hvordan eiendom, bygg og anlegg kan bidra til forsvar av Norge.

Forsvarsektoren har over tid hatt en underfinansiert husleiemodell, som har medført et betydelig vedlikeholdsetterslep. Finansdepartementet har sammen med Forsvarsdepartementet iverksatt en område-gjennomgang, hvor formålet er å identifisere tiltak for å bedre ressursbruk og en mer effektiv forvaltning av forsvarssektorens eiendomsmasse. Forsvarsbygg har gjennom 2023 bidratt med faglig og styringsmessig innsikt i dette arbeidet. Vi ser frem til resultatet av dette arbeidet som grunnlag for en bedret forvaltning og støtte til operativ evne.

Et beredskapsklart Forsvarsbygg

I 2023 har Forsvarsbygg prioritert aktiviteter som øker Forsvarsbyggs beredskap og evne til alliert mottak. Vi har styrket organisasjonsberedskapen gjennom graderte situasjonsoppdateringer, interne beredskapsøvelser og nasjonale beredskapsøvelser med Forsvaret. Vi har jobbet videre med etablering av styrkestruktur og operativ organisasjonsplan. Understøttelse av Forsvarets operative evne og beredskap inngår som en integrert del av Forsvarsbyggs virksomhetsstyring. Videre samhandling med Rådet for bygg- og anleggsberedskap og totalforsvaret er også viktig for utvikling av beredskaps- og totalforsvarsevnen.

Eiendom, bygg og anlegg for nasjonale og allierte operasjoner

I 2023 har Forsvarsbygg levert funksjonelle eiendommer, bygg og anlegg til forsvarssektoren. Vi har lykket med å drive planmessig og effektivt vedlikehold av forsvarssektorens eiendom, bygg og anlegg med tildelte midler. Det har vært utfordringer med å holde fremdriften i enkelte viktige utbyggingsprosjekter, og vi har ikke lykket med å utnytte investeringsrammen fullt ut.

Vi har prioritert oppussing av kaserner. Satsingen på personellrelatert eiendom, bygg og anlegg de siste årene har ført til at flere tusen soldater nå har bedre boforhold. I 2024 øker investeringer til bolig og kvarter med 285 millioner kroner. I tillegg har vi fått ytterligere 200 millioner kroner til investeringer i bygg og anlegg for å legge til rette for Forsvarets mål om økt rekruttering. Vi har også lagt bedre til rette for allmenn verneplikt.

Vi har støttet implementeringen av Supplementary Defence Cooperation Agreement (SDCA), som legger til rette for USAs militære tilstedeværelse i Norge. Forsvarsbygg har deltatt på Nordisk-baltisk konferanse, hvor beredskap ble vektlagt som et av de sterkeste virkemidlene for å møte en uforutsigbar sikkerhetspolitisk situasjon. Samtlige land opplever behovet for betydelige investeringer i eiendom, bygg og anlegg, og har en økt målsetting om å bidra til NATO-samarbeid. Erfaringsutveksling på tvers av forsvarsbyggsetatene gir verdifull innsikt i å etablere, opprettholde og gjenopprette forsvarssektorens eiendom, bygg og anlegg i fred, krise og krig. Vi har forberedt oss godt til øvelsen Nordic Respons 2024, som skal vise Norge og NATOs vilje, evne og styrke til å forsvare sitt territorium.

Utvikling og verdibevaring av eiendomsporteføljen

Med nesten 13 000 bygg og anlegg spredt over hele landet, forvalter vi Norges største offentlige eiendomsportefølje. Forsvarsbygg gjennomførte husleiefinansiert vedlikehold for 641 millioner kroner. Det er en utfordring å opprettholde tilstandsgrad og bruksverdi på forsvarssektorens samlede bygningsmasse på grunn av et økende vedlikeholdsetterslep. Vi prioriterer vedlikeholdstiltak som støtter Forsvarets fremtidige basestruktur, og som har stor betydning for forsvarssektorens operative evne og beredskap. I 2023 solgte

vi forsvarseiendommer for 744 millioner kroner som Forsvaret ikke lenger har behov for. Salgsinntektene består i all hovedsak av første del av avhendingen av Bodø lufthavn. Avhending av eiendom bidrar til å redusere forsvarssektorens samlede driftskostnader til eiendom, bygg og anlegg over tid.

Forsvarsbygg har ansvaret for forsvarssektorens kulturhistoriske eiendommer, festninger og fort. Noen av disse er kun delvis i operativ bruk, men bidrar betydelig til den historiske forståelsen av samfunnsbetydningen av et godt forsvar. Arbeidet med fremtidig forvaltning av forsvarssektorens kulturhistoriske eiendommer ble i 2023 videreført som del av områdegjennomgangen av forvaltning av eiendom, bygg og anlegg i Forsvarssektoren. Arbeidet fortsetter i 2024. I 2023 hadde festningene 3,3 millioner besøkende, en økning på 14 prosent fra 2022.

En bærekraftig forsvarssektor

Vi har jobbet systematisk for å ivareta Forsvarets behov og finne klima- og kostnadseffektive løsninger i byggeprosjektene. Vi har også bidratt inn i nasjonale strategier og tiltaksplaner for å ivareta naturmangfold. Anskaffelsespraksisen er innrettet slik at den bidrar til å fremme klimavennlige løsninger, redusere skadelig miljøpåvirkning og bidra til grønn innovasjon.

I 2023 ble det tatt et initiativ fra Forsvarsmateriell om å se på miljøstyring i samarbeid mellom etatene i forsvarssektoren. Forsvarsbygg har tro på dette samarbeidet og vil delta videre i 2024. Vi deltar aktivt i gruppen i nordisk-baltisk Forsvarsbygg som tar for seg forsvarsspesifikke miljøtemaer og representerer også forsvarssektoren innenfor energi og miljø i European Defence Agency i EU.

Forsvarsbygg er i 2024 vertskap for den europeiske miljø- og forsvarskonferansen (ECDE). Programmet planlegges i samarbeid mellom alle etatene i sektoren. Det forventes at den kan gi god innsikt i de parallelle utfordringene innen sikkerhet, klima og miljø.

Vi bidrar til en mer moderne og effektiv forsvarssektor

Forsvarssektoren skal innen utgangen av 2024 ha identifisert og hentet ut 2,3 milliarder i varige gevinster

gjennom modernisering og effektivisering. Vi har satt oss høye ambisjoner for virksomhetsutvikling, modernisering og effektivisering av egen virksomhet for å bidra til at forsvarssektoren når målet. Forsvarsbygg har ikke nådd effektiviseringskravet for 2023, men har fortsatt som mål å innfri vår andel av sektorens effektiviseringskrav. Innføring av kategoristyring av anskaffelsene våre vil fortsatt være sentralt i det videre arbeidet, samtidig som vi støtter resten av forsvarssektoren ved å stille viktige ressurser til disposisjon for sektorens felles satsning.

Forsvarsbygg har utarbeidet et sentralt styringsdokument for et prosjekt som skal sørge for at forsvarssektorens bruk av lyskilder med kvikksølv opphører og erstattes med miljøvennlige LED-lys innen 2032. I tillegg er vi i gang med en pilot der vi oppgraderer til LED for 60 millioner kroner, for å se hvordan ovennevnte prosjekt kan gjennomføres. En overgang til miljøvennlige LED-lys vil bidra til å redusere forsvarssektorens energibruk til belysning og bidra til et giftfritt miljø.

Innfasing av renhold går etter planen, hvor målet er at alt daglig renhold er tilbakeført til Forsvarsbygg i løpet av 2024. Med dette får vi en helhetlig og effektiv eiendomsforvaltning, hvor renhold utgjør en viktig del av førstelinjevedlikeholdet.

Helhetlig styring

Forsvarsbygg har levert et akseptabelt økonomisk resultat innenfor rammene av forsvarlig forvaltning og sektorens krav til holdninger, etikk og ledelse. Internrevisjonen har vurdert at Forsvarsbyggs modenhet i styring og kontroll er formalisert med flere elementer på nivå mot etterlevd. Vurderingen er uendret fra 2022. Internrevisjonen bekrefter at Forsvarsbygg har god styring og kontroll, og at vi har et styringsystem som ivaretar operativ og strategisk virksomhetsstyring. Riksrevisjonen hadde ingen merknader til Forsvarsbyggs regnskap for 2022.

Svein Thorbjørn Thoresen
DIREKTØR FORSVARSBYGG

2

KAPITTEL 2

Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Forsvarsbygg er et statlig
forvaltningsorgan underlagt
Forsvarsdepartementet.
Vi utvikler, bygger, drifter
og avhender eiendom for
forsvarssektoren.

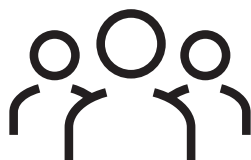
2023

De store tallene

11,7

Totale kostnader var 11,7 milliarder kroner

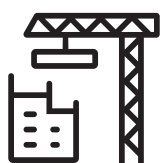
1 557

Ansatte fordelt på 1 478 årsverk

406

Aktive investeringsprosjekter i ulike faser

5,379

Investeringsprosjekter for 5,4 milliarder kroner

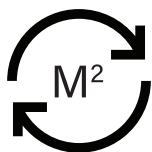
744

Solgt forsvarseiendom for 744 millioner kroner

12 829

Antall bygg og anlegg vi forvalter

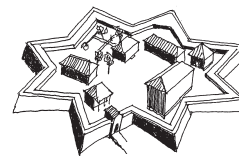
37 141

Vi avhendet 37 141 kvadratmeter i 2023

22

Byggeprosjekter overlevert til forsvarssektoren

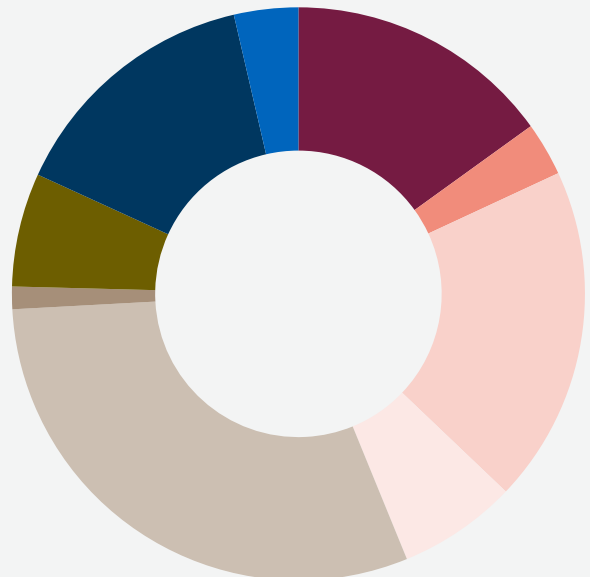
3,3

3,3 millioner besøkende på festningene

FORSVARSBYGG FORVALTER EN BYGNINGSMASSE PÅ **4 027 085** KVADRATMETER

Fordeling av eiendomsmassen

● Administrasjons- og stabsanlegg	15,1 %
● Velferds- og fritidsanlegg	3,0 %
● Forlegninger og messer	19,0 %
● Boliger	6,7 %
● Lager- og vedlikeholdsanlegg	30,3 %
● Basisanlegg	1,3 %
● Utdannings- og øvingsanlegg	6,4 %
● Strids- og forsvarsanlegg	14,6 %
● Andre EBA	3,6 %

Forsvarsbyggs samfunnsoppdrag

Eiendom, bygg og anlegg er én av fire innsatsfaktorer for forsvaret av Norge. Et operativt og moderne forsvar er avhengig av tilgang til tidsriktige og funksjonelle eiendommer, bygg og anlegg. Forsvarsbygg skal etablere, opprettholde og gjenopprette forsvarssektorens bygg, eiendom og anlegg i fred, krise og krig. Vi bidrar til operativ kampkraft i forsvarssektoren ved at Forsvaret og øvrige etater i forsvarssektoren har eiendom, bygg og anlegg som er løpende tilpasset deres behov.

Vi legger også til rette for trening og mottak av allierte forsterkninger. Forsvarsbygg er en beredskapsorganisasjon, tett integrert med øvrige etater i forsvarssektoren. Vi trener og øver med Forsvaret slik at vi har beredskap for å levere funksjonelle eiendommer, bygg og anlegg også i krise og krig.

Vi planlegger, bygger, forvalter og drifter

Forsvarsbygg ivaretar forsvarssektorens eiendom, bygg og anlegg gjennom hele anleggets levetid. Vi sørger for alle oppgaver knyttet til investeringsprosessen samt utvikling og bygging av ny eiendom, bygg og anlegg. Vi er ansvarlig for forvaltning, drift og vedlikehold, og vi avhender eiendom sektoren ikke lenger har behov for. Avhendingen omfatter alt fra salg til miljøopprydding og tilrettelegging for sivil bruk. Dette tilfører midler til forsvarsbudsjettet og fritar forsvarssektoren for framtidig drifts- og oppryddingsansvar.

Vi beskytter og sikrer bygg og anlegg

Forsvarsbygg ved Nasjonalt kompetansesenter for sikring av bygg (NKSB) er forsvarssektorens og statens rådgiver for beskyttelse og sikring av eiendom, bygg og anlegg mot eksplosjonsulykker, terrorhandlinger, spionasje, sabotasje og annen kriminalitet. NKSB er landets ledende miljø for å utvikle kunnskap og løsninger som bidrar til et tryggere Norge.

Vi tar vare på kulturminner og skaper nytt liv på historisk grunn

Forsvarsanlegg, festninger og fort har gjennom hele vår historie vært sentrale i forsvaret av landet og for utviklingen av lokalsamfunnene som de var satt til å beskytte. Det er viktig for samfunnet å bevare denne historien og gjøre den tilgjengelig for nye generasjoner. Forsvarsbyggs kulturminnefaglige rådgivning bidrar til

å ivareta kulturminneinteresser og forene vernehensyn med optimal bruksfunksjon. Vi forvalter og utvikler de nasjonale festningsverkene og sørger for at de er tilgjengelige for publikum hele året.

Vi tar vare på miljøet

Klima- og miljøarbeid er en naturlig del av forsvarssektorens samfunnsansvar. God miljøforvaltning er avgjørende for å legge til rette for at Forsvaret skal kunne øve og trene samtidig som vi ivaretar miljøet. Forsvarsbygg har landets fremste kompetanse på miljøutfordringer innenfor forurensning og støy fra militær aktivitet og øvelser. Stadig mer spesialiserte krav for forsvarssektoren blir ivaretatt og oppfylt.

Nøkternt kostnadsnivå

Forsvarssektorens eiendom, bygg og anlegg skal være operativ og funksjonell, men samtidig nøktern. Forsvarsbygg velger kostnadseffektive løsninger både innen investeringer i ny og drift av eksisterende eiendoms masse for å holde kostnadene på et nøkternt nivå slik at ressurser kan frigjøres til å styrke Forsvarets kjernevirksomhet.

Det er Forsvarsdepartementet som eier eiendommene i forsvarssektoren. Forsvarsdepartementet beslutter investeringer og hvordan eiendom, bygg og anlegg skal benyttes og utvikles. Forsvarsbygg har ansvaret for å utvikle, bygge, vedlikeholde og drifte eiendom, bygg og anlegg som forsvarssektoren betaler leie for. Forsvaret er leietaker og bruker og prioriterer og stiller krav ut fra sine behov. Driftskostnadene finansieres gjennom forsvarssektorens husleiebaserte forvaltningsmodell, som er vedtatt av Stortinget. Dette synliggjør kostnadene for eiendom, bygg og anlegg. Visjonen vår er å bygge forsvarsevne hver dag.

Organisasjon og ledelse

Forsvarsbygg er i dag Norges største offentlige eiendomsaktør. Vi ivaretar Forsvarets behov gjennom planmessig vedlikehold og fornyelse av den totale eiendomsporteføljen med 12 829 bygg og anlegg på totalt 4 027 085 kvadratmeter bygningsmasse fordelt over hele landet. De totale kostnadene for 2023 var på 11,7 milliarder kroner. Siden 2001 har vi avhendet 3,1 millioner kvadratmeter uhensiktsmessig eiendom. Salg av eiendom har gjort at forsvarssektoren har fått tilbakeført 6,4 milliarder kroner netto til å styrke

Forsvarets operative evne. Vi har 1557 ansatte fordelt på 1 478 årsverk. Vi er til stede der Forsvaret er, i 287 av landets 356 kommuner. Vårt hovedkontor er i Oslo.

Bygge- og rehabiliteringsprosjektene våre spenner bredt fra boliger, forlegninger og kontorbygg til vedlikeholdsfasiliteter for nye ubåter og kampflybase med støttefunksjoner og infrastruktur. Prosjektene våre har blant annet gitt Forsvaret økt kapasitet for alliert øving og trening i Nord-Norge, Evenes flystasjon fått nytt baseskvadronsbygg og i Porsangmoen leir har vi bygget ny mannskapskaserne. I 2023 hadde vi om lag 400 større og mindre investeringsprosjekter i ulike faser over hele landet. Vi investerer for om lag 5,4 milliarder kroner årlig.

Samarbeid med andre

Forsvarsbygg er sammen med bygg- og anleggsbransjen en viktig del av totalforsvaret. Våre aktiviteter har ringvirkninger for innbyggere i hele Norge, både i og utenfor Forsvaret. Vi har en ledende rolle i bygge- og eiendomsbransjen, og tar denne rollen på alvor gjennom høy kvalitet i anskaffelsesprosesser og godt samarbeid med leverandører. Vi har et tett samarbeid med de mange lokalsamfunnene vi er til stede i, og vi tilrettelegger for tillit og god interaksjon mellom forsvarssektoren og lokalsamfunnet.

Målene våre

Forsvarsbyggs effektmål er *Bærekraftige og kosteffektive leveranser som understøtter forsvarssektorens behov.*

For å nå dette har vi fire resultatmål:

- R1** Et beredskapsklart Forsvarsbygg

- R2** Fremskaffelse av bærekraftig eiendom, bygg og anlegg

- R3** Målrettet og god forvaltning av sektorens eiendom, bygg og anlegg

- R4** Profesjonell og helhetlig rådgivning

Våre seks interne mål ivaretas av etatssjef og rapporteres ikke til Forsvarsdepartementet:

- Effektive prosesser og brukerorienterte digitale løsninger
- Sikkerhet i innovasjon og samhandling
- Strategisk styring av eiendomsporteføljen gjennom integrerte planprosesser
- Motiverte og engasjerte medarbeidere som skaper gode resultater
- Helhetlig styring og kontroll
- Skape tillit til Forsvarsbygg som sektorens EBA-aktør

Nøkkeltall

Indeksregulerte kroneverdier for tidligere år

År	2023	2022	2021	2020	2019
Antall ansatte	1 557	1 443	1 446	1 474	1 389
Antall avtalte årsverk*	1 478	1 366	1 395	1 415	1 330
Antall utførte årsverk	1 345	1 278	1 321	1 315	1 247
Samlet tildeling post 01-99 (millioner kroner)	10 967	10 931	10 235	9 378	8 720
Utnyttelsesgrad post 01-29	99 %	91 %	91 %	95 %	126 %
Sum driftskostnader (millioner kroner)	7 815	7 992	7 159	6 657	7 073
Andel investeringer	36 %	33 %	41 %	46 %	41 %
Lønnsandel av driftskostnader	13 %	12 %	15 %	15 %	14 %
Lønnskostnader per utførte årsverk (hele tusen)**	749	749	795	768	799
Solgt forsvarseiendom for (millioner kroner)	744	204	229	247	353
Fremskaffet kapasiteter (millioner kroner)**	5 379	5 568	6 212	5 514	3 399
Driftsresultat overført til Forsvarsdepartementet	-1 558	-902	-482	-462	-264

* Det vi omtaler som årsverk i årsrapporten er avtalte årsverk

** Ny beregning har påvirket historiske tall

Organisasjonen
per 31.12.2022

DIREKTØR FORSVARSBYGG

Svein Thorbjørn Thoresen

ASSISTERENDE
DIREKTØR

Camilla Mathiesen

KOMMUNIKASJONS
DIREKTØR
KOMMUNIKASJON

Frode Vik Jensen

AVDELINGS
DIREKTØR
PROSJEKT OG UTVIKLING

Stine Fjærli Sjøthun

AVDELINGS
DIREKTØR
EIENDOMSFORVALTNING

Jan Erik Johansen

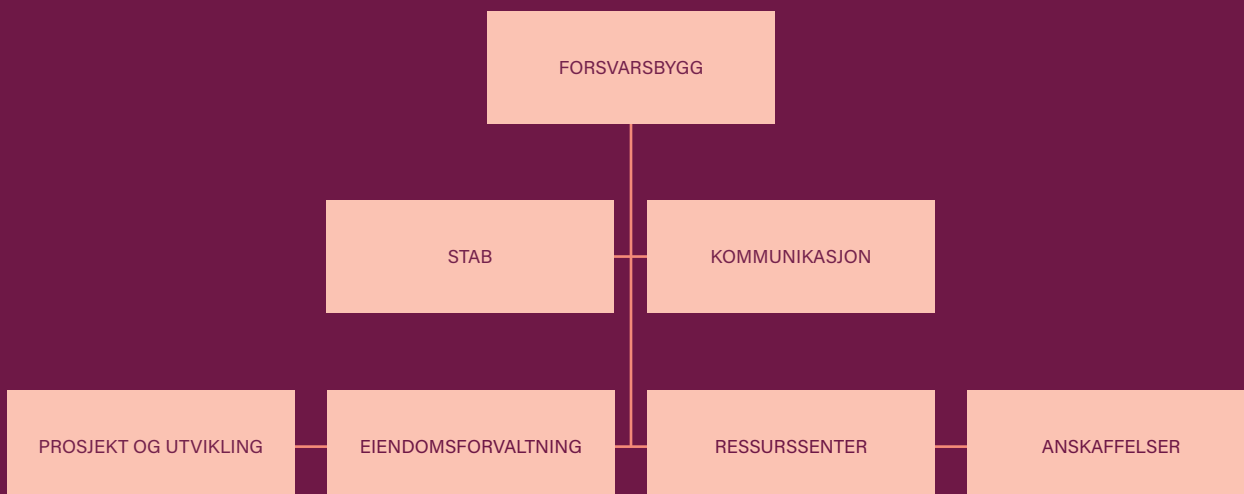
AVDELINGS
DIREKTØR
RESSURSSENTER

Stig Nilsen

AVDELINGS
DIREKTØR
ANSKAFFELSER

Marit Kristiansen

Forsvarssektoren

STORTINGET

FORSVARSDEPARTEMENTET

ETATENE I FORSVARSSEKTOREN

FORSVARET

FORSVARETS
FORSKNINGSINSTITUTT

FORSVARSBYGG

FORSVARSMATERIELL

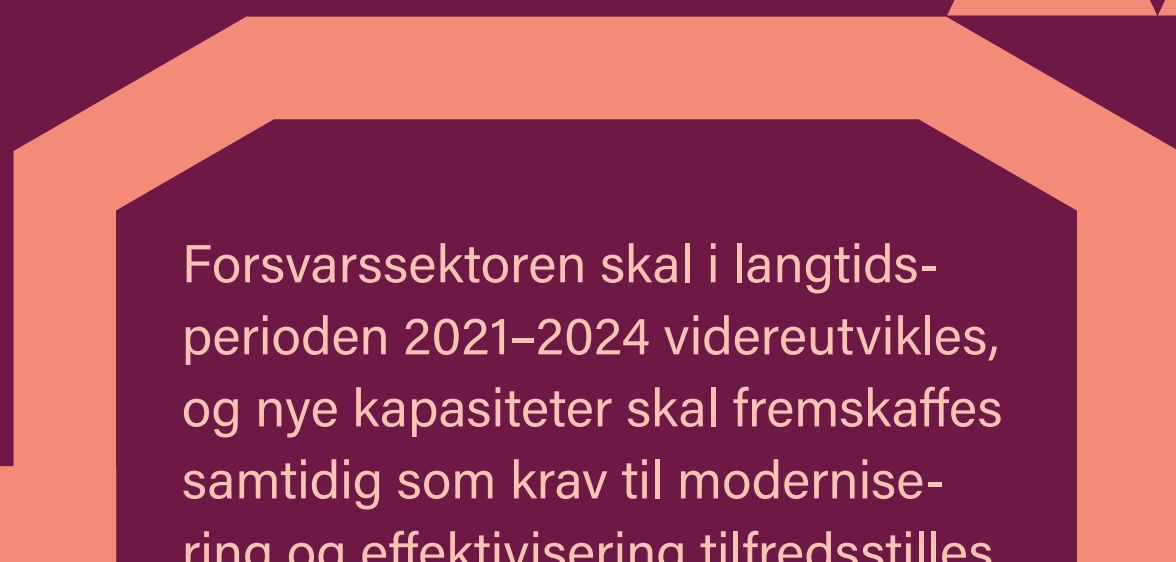
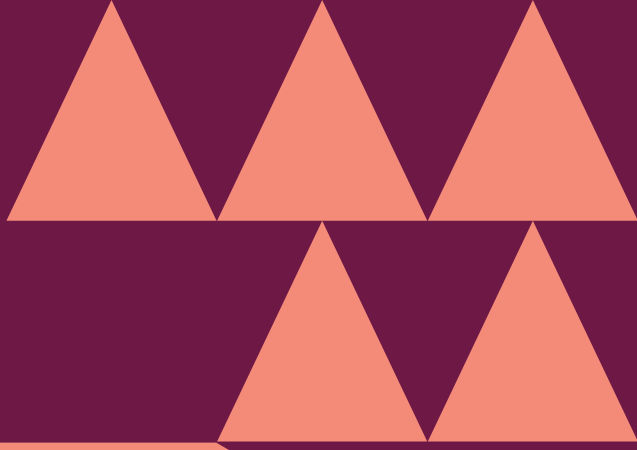

NASJONAL
SIKKERHETSMYNDIGHET

3

KAPITTEL 3

Årets aktiviteter og resultater

Forsvarssektoren skal i langtidsperioden 2021–2024 videreutvikles, og nye kapasiteter skal fremskaffes samtidig som krav til modernisering og effektivisering tilfredsstilles. Sektorens langsiktige måloppnåelse forutsetter at Forsvarsbygg som beredskapsorganisasjon evner å utvikle bærekraftige og kosteffektive leveranser som understøtter forsvarssektorens behov i fred, krise og krig.

Sammendrag

Vi har god måloppnåelse på to av fire mål og akseptabel måloppnåelse på ett mål.

Samlet resultat vurderes til godt.

Ressursbruk

De totale kostnadene i 2023 var på 11,67 milliarder kroner. Av dette er 7,82 milliarder kroner driftskostnader og 3,85 milliarder kroner tilgang av investeringer i eiendom, bygg og anlegg. Vi har brukt midlene målrettet på eiendom, bygg og anlegg gjennom bærekraftige og kostnadseffektive leveranser som understøtter forsvarssektorens behov.

Driftskostnadene har økt med 0,16 milliarder fra 2022. Vare- og tjenestekjøp, inkludert gjennomførte investeringer i eiendom, bygg og anlegg, utgjør 72,2 prosent av de totale kostnadene. Dette er en økning på 0,2 prosentpoeng fra 2022. Andelen samlede lønnskostnader utgjør 11,9 prosent. Dette er en økning på 1 prosentpoeng og skyldes at antall årsverk er høyere i 2023 enn i 2022. Av- og nedskrivninger på varige driftsmidler utgjør 11,7 prosent, en reduksjon på 0,9 prosentpoeng i forhold til fjoråret. Andre driftskostnader utgjør 4,1 prosent av totalkostnaden, en reduksjon på 0,3 prosentpoeng fra 2022.

Regnskapet

Kontantregnskapet for 2023 viser 1,6 milliarder høyere driftsutgifter enn driftsinntekter. Dette er 154 millioner kroner mindre enn tillatt merutgift på 1,7 milliarder kroner, og årsresultat er dermed akseptabelt. For 2023 har Forsvarsbygg realisert gevinster for 74,7 millioner kroner mot et målkrav på 134 millioner kroner.

Klima og miljø

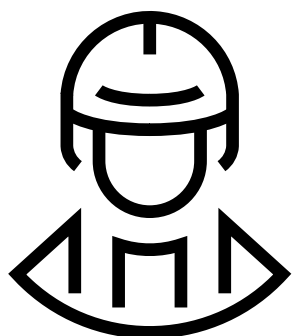
Klima- og miljøarbeid er en naturlig del av forsvarssektorens samfunnsansvar. Forsvarssektoren fikk i 2022 en felles klima- og miljøstrategi, som skal sørge for at forsvarssektoren er fremtidsrettet, omstillingsdyktig og en del av det grønne skiftet. Vi jobber målrettet med å redusere energiforbruket i forsvarssektoren og har startet innføringen av et energioppfølgingssystem som overvåker energibruk på leirnivå. Anskaffelsene våre skal aktivt understøtte klima- og miljøstrategien.

Effekt for forsvarssektoren og samfunnet

Forsvarsbygg har i 2023 overlevert 22 byggeprosjekter til forsvarssektoren. Disse har blant annet gitt økt kapasitet for alliert øving og trening i Nord-Norge, bedre forsyningsløsninger, større kaikapasitet og bedret kapasitet for brannmannskaper på Haakonvern og forhold for soldatopplæring i skyte- og øvingsfelt på Vatne/Svartemyr. I tillegg har vi ferdigstilt 35 beslutningsunderlag, med en forventet sluttkostnad på om lag fem milliarder kroner.

Beslutningsgrunnlagene omfatter vurderinger av og anbefalinger for ivaretagelse av klima, miljø og bærekraft, samt vurderinger av egenprodusert energi. Vi har utført vedlikehold på bygningsmassen og prioritert eiendom, bygg og anlegg som videreføres i Forsvarets fremtidige basestruktur. Vår tilstedeværelse i store deler av landet gjør oss til en viktig bidragsyter for både lokal og nasjonal sysselsetting.

Forsvarsbygg har i 2023 økt organisasjonsberedskapen og deltatt på øvelser med Forsvaret, for å utvikle vår evne til å samvirke med og understøtte Forsvaret i fred, krise og krig.

Vi har økt organisasjonsberedskapen og utvikler evnen vår til å samvirke og understøtte Forsvaret.

Forsvarsbyggs målbilde

VURDERINGSKRITERIER

- Godt
- Akseptabelt
- Ikke akseptabelt
- Sikkerhetsgradert

R1

Et beredskapsklart Forsvarsbygg

R2

Fremskaffelse av bærekraftig EBA

R3

Målrettet og god forvaltning
av forsvarssektorens EBA

R4

Profesjonell og helhetlig rådgivning

Vi har støttet implementeringen av Supplementary Defence Cooperation Agreement, som legger til rette for USAs militære tilstedeværelse i Norge.

Innfasing av renhold går som planlagt. Målet er at alt daglig renhold er tilbakeført til Forsvarsbygg i løpet av 2024. De første renholderne startet i desember 2023, og innfasing av renholdere fra private leverandører vil pågå gjennom hele 2024.

Vi bidrar til å skape nytt liv på historisk grunn ved å legge til rette for aktivitet på de nasjonale festningsverkene. I 2023 hadde festningene 3,3 millioner besøkende, en økning på 14 prosent fra 2022. Dette tyder på at interessen for de nasjonale festningsverkene fortsatt er høy.

Vi avhender eiendom Forsvaret ikke lenger skal benytte. Gjennom salg og miljøsanering bidrar vi til at tidligere militære eiendommer blir tilgjengelig for ny sivil bruk. Etter at kostnader til riving, sikring og miljøsanering er trukket fra, leverte vi om lag 674 millioner kroner tilbake til forsvarsbudsjettene til bruk for høyere prioriterte formål i forsvarssektoren. Avhending av eiendom bidrar også til å redusere forsvarssektorens samlede driftskostnader til eiendom, bygg og anlegg. Forsvarsbygg samarbeider med Skatteetaten for å forsterke innsatsen mot arbeidslivskriminalitet. Våre kontroller har bidratt til en innbetaling av 115 millioner kroner i utestående skatter og avgifter.

R1

Resultatmål 1

ET BEREDSKAPSKLART FORSVARSBYGG

Forsvarsbygg skal understøtte Forsvarets operative evne og beredskap i tråd med de krav som til enhver tid stilles i forsvarssektorens instruksjoner og retningslinjer. Understøttelse av Forsvarets operative evne og beredskap inngår som en integrert del av Forsvarsbyggs virksomhetsstyring. Forsvarsbygg skal med grunnlag i definerte krav og oppgaver ha oppdaterte beredskapsplaner og gjennomføre beredskapsforberedelser i den hensikt å kunne ha tilfredsstillende beredskap i henhold til definisjonen av beredskapsklar.

Aktiviteter som øker Forsvarsbyggs beredskap og alliert mottak er uttalte prioriteter fra direktør Forsvarsbygg.

Samlet vurdering av måloppnåelsen

Deler av rapporteringen på dette målet er sikkerhetsgradert. Det er derfor kun et ugradert utdrag som presenteres her i årsrapporten.

Forsvarsbygg har i 2023 økt organisasjonsberedskapen gjennom graderte situasjonsoppdateringer og interne beredskapsøvelser. Vi har også deltatt på beredskapsøvelser med Forsvaret for å utvikle Forsvarsbyggs evne til å samvirke med Forsvaret i fred, krise og krig.

Forsvarsbygg har bidratt til å videreutvikle prosesser i hele sektoren som understøtter vårt effektmål. Videre samhandling med Rådet for bygg- og anleggsberedskap og totalforsvaret vil være viktig for utvikling av beredskaps- og totalforsvarevnen. Forsvarsbygg har sammen med Forsvarsdepartementet deltatt i en prosess som vurderer muligheten for å bruke egne ansatte, sammen med eksterne partnere, til å etablere, opprettholde og gjenopprette eiendom, bygg og

anlegg i krise og krig. Vi jobber kontinuerlig med å videreutvikle vår egen styrkestruktur og operative organisasjonsplan.

Forsvarsbygg har i 2023 støttet implementeringen av Supplementary Defence Cooperation Agreement (SDCA), som legger til rette for USAs militære tilstedeværelse i Norge. Arbeidet har kommet lengst på Rygge flystasjon.

Resultatkrav

Forsvarsbygg skal gjøre nødvendige forberedelser og prioriteringer for å bli beredskapsklar i henhold til gitte krav og klartider.

Resultat

Måloppnåelsen rapporteres ikke i årsrapporten fordi informasjonen er skjermingsverdig.

R2

Resultatmål 2

FREMSKAFFELSE AV BÆREKRAFTIG EBA

Forsvarsbygg skal fremskaffe bærekraftige kapasiteter innen eiendom, bygg og anlegg til Forsvaret. De fleste av fremskaffelsene er gitt i oppdrag fra Forsvarsdepartementet og Forsvaret, som prosjekteier, med gitte rammer. Fremskaffelser og fornyelse av eiendom, bygg og anlegg skal skje kostnadseffektivt, tidsriktig og til avtalt kvalitet. Kriterier som legges til grunn er operativ funksjonalitet og fleksibilitet, gode driftsløsninger, nøkternhet og kostnadseffektivitet. Vurderinger knyttet til fremskriving av fremtidige klimagassutslipp og konsekvenser for naturmiljø, skal belyses i relevante beslutningsgrunnlag, sammen med en vurdering av mulighet for egenprodusert fornybar energi. Disse løsningene vil legges fram for prosjekteier og oppdragsgiver med forslag til beslutning.

Måloppnåelsen baseres på en helhetlig vurdering av Forsvarsbyggs evne til å fremskaffe eiendom, bygg og anlegg i tråd med intensjonene, kravene og kriteriene fra oppdragsgiver og prosjekteier.

Samlet vurdering av måloppnåelse

Vi leverer akseptabelt på målet i 2023.

Forsvarsbyggs prosjektleveranser i 2023 har vært akseptable, sett opp mot vedtatt strukturutvikling for investeringsporteføljen i forsvarssektorens langtidsplan. I vurderingen har vi lagt vekt på at enkelte prosjekter i porteføljen ikke har blitt levert til avtalt tid og at kontantrammen for året ikke ble disponert full ut. Samlet sett ble prosjektene Forsvarsbygg avsluttet i 2023, levert innenfor prosjektenes samlede opprinnelige økonomiske styringsrammer.

Forsvarsbygg ferdigstilte 35 beslutningsunderlag i 2023 med en forventet sluttkostnad på om lag fem milliarder kroner. Beslutningsunderlagene har beskrevet og kostnadsberegnet nøkterne løsninger for godkjente prosjektideer og strukturutviklingstiltak, samt gitt alternativer der behovene overskrider avsatte planrammer. Beslutningsunderlagene omfatter blant annet nytt hovedbygg på Jan Mayen, bygg til Luftforsvarets skole for teknisk utdanning ved Værnes, forlegninger i indre Troms og på Madla, nytt kontorbygg for Hæren på Terningmoen og nye fasiliteter for Sjøforsvaret i Ramsund. I planleggingen av prosjektene, er det gjort vurderinger av, og gitt anbefalinger for, ivaretagelse av klima, miljø og bærekraft, inkludert vurderinger av egenprodusert energi.

Forsvarsbygg mottok 30 gjennomføringsoppdrag i 2023 til et samlet kostnadsestimat på 2,6 milliarder kroner.

I 2023 overleverte Forsvarsbygg 22 byggeprosjekter til forsvarssektoren, hvorav 19 ble levert til rett tid. Overleverte prosjekter har blant annet gitt økt kapasitet for alliert øving og trening i Nord-Norge, sikrere forsyningsløsninger, større kaikapasitet og bedret kapasitet for brannmannskaper på Haakonsvern og forhold for soldatopplæring i skyte- og øvingsfelt på Vatne/Svartemyr. Videre har overleveringer på Ørland bidratt til å opprettholde operativ evne, bedret botilbudet og lokaler for vaktstyrken. På Evenes har

Forsvaret tatt i bruk det nye baseskvadronsbygget. På Porsangmoen har Forsvaret fått ny mannskapskaserne og tilpasning av eksisterende teknisk verksted for Finnmark landforsvar.

Forsvarsbygg avsluttet prosjekter i 2023 til en samlet sluttkostnad på 2 233 millioner kroner. Dette utgjør 96 prosent av den samlede styringsrammen. I årene 2021 til 2023 avsluttet Forsvarsbygg 123 prosjekter med en samlet sluttkostnad på totalt 7,1 milliarder kroner. Det er 99,4 prosent av samlet styringsramme for de samme prosjektene. Dette betyr at det over tid ikke har vært kostnadsoverskridelser for porteføljen som helhet. Effekten av dette er at ambisjonsnivået i planverket for investeringer i eiendom, bygg og anlegg i forsvarssektoren ikke må justeres som følge av kostnadsoverskridelser i prosjektgjennomføringen.

Resultatkrav

STYRINGSPARAMETER R2.1

Byggeprosjekter levert til avtalt tid

Formålet med styringsparameteret er at brukerne kan ta i bruk eiendom, bygg og anlegg i henhold til oppdraget.

Ambisjon

90 prosent av prosjektene skal overleveres til bruker i henhold til avtalt dato i gjennomføringsoppdraget.

Resultat

Måloppnåelsen er akseptabel.

Styringsparameter R2.1	2023
Byggeprosjekter levert til avtalt tid	86 %

STYRINGSPARAMETER R2.2

Overlevering av prosjekter innenfor godkjent styringsramme

Formålet med styringsparameteret er å måle avvik fra opprinnelig styringsramme for total portefølje, målt fra gjennomføringsoppdraget.

Ambisjon

Prosjektene avsluttes innenfor 100 prosent av samlet styringsramme.

Resultat

Måloppnåelsen er god.

Styringsparameter R2.2	2023
Overlevering av prosjekter innenfor godkjent styringsramme	96 %

R3

Resultatmål 3

MÅLRETTET OG GOD FORVALTNING AV SEKTORENS EIENDOM, BYGG OG ANLEGG

Hensikten med målet er at all ressursbruk skal resultere i funksjonell eiendom, bygg og anlegg tilpasset brukernes behov innenfor best mulig totaløkonomi, at utrangeringspotensiale synliggjøres samt at utrangert eiendom, bygg og anlegg avhendes (inkludert riving og miljøopprydding). Videre skal planer og tiltak imøtekomme dagens behov samtidig som fremtidige økonomiske, teknologiske og miljømessige behov dekkes på en forsvarlig måte og verdiene i eiendomsporteføljen ivaretas. Dette innebærer ivaretagelse av bruksverdi, økonomisk verdi og verneverdi i henhold til prioriteringskriterier omforent med Forsvaret.

Forsvarsbygg skal ha oversikt over sektorens eiendomsportefølje; herunder behovs- og kapasitets-

oversikt, tilstandsgrad og kvalitetssikrede behov for fornyelse. Forsvarsbygg skal være en proaktiv eiendomsrådgiver som gir råd, utarbeider planer og gjennomfører tiltak som sikrer målrettet, kostnads-effektiv og bærekraftig ressursutnyttelse. I tillegg skal miljø- og samfunnsmessige konsekvenser av Forsvarets virksomhet ivaretas innenfor området eiendom, bygg og anlegg.

Samlet vurdering av måloppnåelse

Vi leverer godt på målet i 2023.

Drift og vedlikehold

72,1 prosent av de samlede husleieinntektene er allokert til drift og vedlikehold. Dette er marginalt lavere enn målet på 73 prosent. Forsvarsbygg gjennomførte husleiefinansiert vedlikehold for 641 millioner kroner.

Personellrelatert eiendom, bygg og anlegg

Forsvarsbygg har i 2023 økt kvaliteten på boforholdene for over 2 400 menige og befal. Vi har hatt et godt og nært samarbeid med Forsvaret underveis i prosessen. Kombinasjonen av ekstra bevilgninger og planlagte vedlikeholdstiltak, har samlet gitt et helhetlig løft i trivsel blant soldatene og tilstandsgraden til byggene. Dette er også en bærekraftig og kostnadseffektiv metode for å forlenge levetiden til bygningsmassen. Vi har lagt bedre til rette for allmenn verneplikt ved blant annet å tilpasse sanitærfasiliteter for begge kjønn.

Alliert trening og øving

På bakgrunn av den sikkerhetspolitiske situasjonen, ble det i 2022 bevilget ekstra midler til investering og vedlikehold for å forsterke tilretteleggingen av trening, øving og mottak av allierte styrker i Norge. Forsvarsbygg har levert infrastruktur, materiell og utstyr til etablerte camper for alliert trening og øving i nord. Anskaffelser av isolerte plasthaller til forlegning, forpleining og lagring har ført til økt forutsigbarhet, mer effektiv drift og ikke minst reduserte kostnader for allierte ved opphold i Norge. Planlegging og drift av camper er et økende innsatsområde, som følge av øvelsesaktivitet hele året. Forberedelser til øvelsen Nordic Response 2024 er i rute.

Energi

Forsvarsbygg jobber målrettet med å redusere energiforbruket i forsvarssektoren. Forsvarssektorens mål

er å redusere energiforbruket med 15 prosent innen utgangen av 2025. I 2023 reduserte vi energiforbruket med 2,8 prosent. Dette er under årets målkrav på fire prosent. Vi ser at det vil være utfordrende å nå målkravet for perioden.

Forsvarsbygg bevisstgjør forsvarssektorens eget energiforbruk og gir råd om hvordan forbruket kan reduseres. Sammen med Forsvaret gjennomførte vi en holdningskampanje for å bidra til redusert energiforbruk. Vi utreder muligheten for energiforbruksmåling på bygningsnivå.

Digitalisering av eiendomsinformasjon

Forsvarsbygg har fortsatt arbeidet med å digitalisere eiendomsinformasjonen for alle bygg større enn 100 m² og planlegger å ferdigsstille dette innen utgangen av 2024. Digital informasjon om eiendom, bygg og anlegg gir innsikt i eksisterende bygningsmasse, med tilhørende kapasiteter. Det gir grunnlag for å kunne utnytte arealene bedre.

Festningene

I 2023 hadde festningene 3,3 millioner besøkende, en økning på 14 prosent fra 2022. Arbeidet med fremtidig forvaltning av forsvarssektorens kulturhistoriske eiendommer ble i 2023 videreført som del av områdegjennomgangen av forvaltning av eiendom, bygg og anlegg i Forsvarssektoren. Arbeidet fortsetter i 2024.

Renhold

I 2023 besluttet regjeringen at Forsvarsbygg får ansvaret for renholdet i forsvarssektoren – som del av en helhetlig eiendomsforvaltning. Implementeringen av en av Norges største og beste fagmiljøer på renhold skjer i henhold til plan. I desember begynte renholderne i Agder og Rogaland.

Å etablere og drifte camper er viktig for alliert trening og øving i Norge.

Resultatkrav

STYRINGSPARAMETER R3.1

Andel husleieinntekter som benyttes til drift, vedlikehold, eierstyrt utvikling og utskifting av komponenter.

Styringsparameteret måler hvor stor andel av husleieinntekten som er benyttet til drift og vedlikehold av forsvarssektorens eiendom, bygg og anlegg.

Ambisjon

Minimum 73 prosent av de totale husleieinntektene skal gå til verdibevaring av porteføljen.

Resultat

Måloppnåelsen er mindre tilfredsstillende.

Styringsparameter R3.1	2023	2022	2021
Andel husleieinntekter som benyttes til drift, vedlikehold, eierstyrt utvikling og utskifting av komponenter.	72,1 %	84,3 %	79,8 %

STYRINGSPARAMETER R3.2

Andel utleid areal av forvaltet portefølje.

Eiendom, bygg og anlegg som sektoren forvalter skal til enhver tid, i størst mulig grad, være utleid eller raskt avhendes. Dette bidrar til frigjøring av ressurser til andre formål og at den samlede verdibeværingsinnsatsen kan rettes mot prioritert EBA som er i aktiv bruk. Vi skiller på ordinær portefølje og festningsporteføljen for å opprettholde oppmerksomhet på festningenes evne til selvfinansiering innenfor drift og vedlikehold.

Ambisjon

Utleiegrad for ordinær portefølje er 99 % og for festningsporteføljen er det 96 %.

Resultat

Måloppnåelsen er god.

Styringsparameter R3.2	2023	2022	2021
Utleiegrad for ordinær portefølje	99 %	99 %	99 %
Utleiegrad for festningsportefølje	96 %	96 %	96 %

R4

Resultatmål 4

PROFESJONELL OG HELHETLIG RÅDGIVNING

Forsvarsbygg skal være sektorens EBA-faglige rådgiver. På vegne av eier skal vi sikre at brukerbehov tilfredsstilles innenfor best mulig totaløkonomi, herunder:

- Støtte Forsvarsdepartementet, Forsvaret, sektoren og samfunnet for øvrig med EBA-faglig rådgivning/ utredninger i sektorens langtidsplanlegging og gjennomføringsplanlegging samt sikre god samhandling i sektoren for øvrig knyttet til fremskaffelser og fornyelse av EBA.
- Gi eiendomsfaglige råd som ivaretar brukerbehovene og samtidig gir sektoren best mulig kostnadseffektivitet og bærekraftig ressursutnyttelse innenfor gjeldende rammebetingelser.
- Rådene skal baseres på et helhetlig EBA-perspektiv hvor fremskaffelse, verdibevaring, drift og utrangering/avhending sees i sammenheng. Kun ved en helhetlig tilnærming er det mulig å finne gode løsninger som ivaretar Forsvarets behov, bidrar til å effektivisere eiendomsporteføljen og optimalisere fremtidig drift. I tillegg skal miljø og samfunnsmessige konsekvenser av Forsvarets virksomhet innenfor EBA-området ivaretas.
- Gjennom gode analyser, mulighetsstudier og helhetlige planer skal Forsvarsbygg gi helhetlige råd og videreutvikle profesjonalitet i rådgivningen.

Samlet vurdering av måloppnåelse

Vi leverer godt på målet i 2023

Forsvarsbygg har i 2023 bidratt med rådgivning i forsvarssektorens langtidsplanlegging, investeringsplanlegging og gjennomføringsplanlegging. Bidrag til forsvarssjefens fagmilitære råd og videre bidrag til Forsvarsdepartementets langtidsplanlegging har preget rådgivningen på strategisk nivå. Områdegjennomgang av forvaltning av eiendom, bygg og anlegg i forsvarssektoren og styringsreformen Forsvarssektoren 2024, er viktige initiativ som Forsvarsbygg har prioritert å støtte.

Vi har også levert et betydelig antall utredninger initiert av Forsvarsdepartementet og Forsvaret. Rådgivningen er en del av beslutningsgrunnlagene til oppdragsgiver for å bidra til en kostnadseffektiv strukturutvikling med realistiske kostnadsrammer. Vi har bidratt med rådgivning innenfor verdibevaring av eiendomsporteføljen i forsvarssektorens fremtidige struktur, slik at sektoren kan få mest mulig ut av rammene som er til rådighet. I tillegg har vi utarbeidet og fremsendt en rekke prosjektideer for fornyelse av eksisterende bygg, for å bidra til en mest mulig nøktern utvikling av eiendomsporteføljen. Målet er en mer bærekraftig utnyttelse av ressursene ved å opprettholde bruksverdi og byggets levetid, samt dempe behovet for nye investeringer. Forsvarsbygg har også analysert og gitt råd om tiltak for balansering av investeringsplanen for langtidsperioden.

Forsvarsbygg har bidratt med både rådgivning og gjennomføring av oppdrag innenfor alliert tilstedeværelse og beredskap. Dialogen med Forsvarsdepartementet og Forsvaret er tettere, bidrar til en tydeligere rollefordeling internt i sektoren og gir Forsvarsbygg større handlingsrom til å utøve rollen som en sentral rådgiver og leverandør av tjenester.

Forsvarsbygg har levert strategisk rådgivning til forsvarssektoren og andre offentlige etater innen fagområdene kulturminneforvaltning, miljø og bærekraft, HMS og beskyttelse og sikring av bygg.

Redegjørelse for ressursbruk

I 2023 hadde Forsvarsbygg totale driftsinntekter på 7,82 milliarder kroner. I tillegg er det benyttet bevilgninger på 3,85 milliarder kroner til finansiering av investeringer i eiendom, bygg og anlegg. Det gir en total finansiering av årets ressursbruk på 11,67 milliarder kroner, en økning på 0,49 milliarder kroner sammenlignet med 2022. Økningen skyldes i hovedsak økte bevilgninger og avhendig av fast eiendom.

Kostnader

De totale kostnadene for 2023 var 11,67 milliarder kroner¹. Av dette er det gjennomført investeringer i eiendom, bygg og anlegg for totalt 3,85 milliarder kroner, som er balanseført. De totale driftskostnadene for 2023 var 7,82 milliarder kroner. Dette er en økning på 159 millioner kroner eller 2,1 prosent fra 2022.

Hovedårsaken er økte lønnskostnader med 95 millioner kroner og økte kostnader til vare- og tjenestekjøp med 99 millioner kroner. Andre driftskostnader har økt med 7 millioner kroner, mens av- og nedskrivninger er redusert med 42 millioner kroner sammenlignet med 2022. Dette skyldes i hovedsak nedskrivningen av Åsegarden i 2022, samt at det ikke er foretatt nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler i 2023.

Totale kostnader per innsatsfaktor

Vare- og tjenestekjøp, inkludert gjennomførte investeringer i eiendom, bygg og anlegg, utgjør 72,2 prosent av de totale kostnadene i 2023. Dette er en økning på 0,2 prosentpoeng fra 2022. Andelen samlede lønnskostnader utgjør 11,9 prosent. Dette er en økning på 1 prosentpoeng og skyldes at antall årsverk er høyere i 2023 enn i 2022. Av- og nedskrivninger på varige driftsmidler utgjør 11,7 prosent, en reduksjon på 0,9 prosentpoeng i forhold til fjoråret. Andre driftskostnader utgjør 4,1 prosent av totalkostnaden, en reduksjon på 0,3 prosentpoeng fra 2022.

Ser en bort fra av- og nedskrivninger relatert til investeringer i eiendom, bygg og anlegg, utgjør totale kostnader 10,3 milliarder kroner. Fordelt på innsatsfaktorene utgjør vare- og tjenestekjøp 81,8 prosent av de totale kostnadene. Dette er en reduksjon på 0,6 prosentpoeng sammenlignet med 2022. Lønn utgjør totalt 13,5 prosent, en økning på 1 prosentpoeng.

Andre driftskostnader utgjør 4,7 prosent, en reduksjon på 0,4 prosentpoeng.

Totalt vare- og tjenestekjøp fordelt på kontonivå

Det er i 2023 utgiftsført kostnader for vare- og tjenestekjøp for totalt 8,85 milliarder kroner, hvorav 3,85 milliarder kroner er balanseført. 82,1 prosent er kjøp av tjenester, 9,8 prosent er gjennomstrømningskostnader og 8,1 prosent er direkte kostnader på drift. Av disse 8,1 prosentene utgjør innleie 63,8 prosent. Alle vare- og tjenestekjøp blir bokført direkte på prosjektene i de ulike produktområdene.

Totale kostnader per produktområde²

Totalt er det påløpt kostnader på 4,98 milliarder kroner til bevilgningsfinansierte produktområder i 2023. Det utgjør 42,7 prosent av de totale kostnadene, en økning på 6,4 prosentpoeng fra 2022. Oppdragsfinansierte kostnader på 0,65 milliarder kroner utgjør 5,6 prosent av de totale kostnadene. Dette er likt som fjoråret.

Kostnader knyttet til husleieavtalene for 2023 er på 3,31 milliarder kroner, som utgjør 28,3 prosent av de totale kostnadene. Dette er tilnærmet likt fjoråret. Forsyningskostnader på 1,12 milliarder kroner består i hovedsak av gjennomstrømningskostnader. Disse utgjør 9,6 prosent av de totale kostnadene, en reduksjon på 3,2 prosentpoeng fra 2022. I 2023 er det benyttet 1,4 milliarder kroner til brukerstyrt utvikling og tilleggstjenester i eiendomsdriften. Dette utgjør 12,0 prosent av de totale kostnadene og er en reduksjon på 1,6 prosentpoeng fra 2022. Kostnadene til bolig og kvarter på 0,11 milliarder kroner utgjør 1 prosent av de totale kostnadene og er tilnærmet uendret fra 2022.

Bruk av konsulenter

Bruk av konsulenter i Forsvarsbygg i 2023 har økt med 15 prosent sammenlignet med 2022. Økningen har vært nødvendig for å midlertidig øke kapasiteten, særlig innenfor IT- og organisasjonsutvikling. Konsulentene har blitt benyttet i effektiviserings- og digitaliseringsprosjekter, overføring av renholdstjenester og ivaretagelse av sikkerhetskrav.

I 2023 har vi definert strategisk viktige kompetanseområder for vår egen virksomhetsutvikling. Her inngår blant annet teknologiforståelse og -anvendelse, data- og analysekompetanse og endringskompetanse og endringskapasitet. Kompetanseområdene er førende

ved nyttilsetninger og for utvikling av medarbeiderne våre. Vi rekrutterer ansatte for å dekke kompetansebehovene, men opplever at rekrutteringen er krevende i dagens marked. Målet er på sikt å redusere bruken av konsulenter på disse områdene.

Forsvarsbygg har ikke kjøpt konsulenttenester fra kommunikasjonsbransjen i 2023.

- 1) Totale kostnader inkluderer aktiverte kostnader knyttet til immaterielle eiendeler, varige driftsmidler og avskrivninger.
- 2) Alle produktområdene er knyttet til egne avtaler og kan ha ulike finansieringskilder i statsregnskapet.

Virksomhetens bemanningssituasjon

Ved utgangen av 2023 hadde Forsvarsbygg totalt 1557 ansatte fordelt på 1478 årsverk. Antallet ansatte har økt med 10,2 prosent siden 2022. Antallet årsverk har økt med 8,2 prosent. Årsaken til økningen er etterdønningene etter omstillingen i avdeling eiendomsforvaltning. Nye stillinger har kommet til, noe som har resultert i en økning, samtidig med en relativt streng bemanningsstyring i 2022. Det kom også stillinger sentralt på renhold og første pulje renholdere kom på plass i desember 2023. Dette utgjør i overkant av 30 personer.

Den endrede sikkerhetssituasjonen i Europa har ført til at stillinger innenfor beredskap og operativ evne har økt. 99 prosent av de fast ansatte er sivilt ansatt. 1 prosent er militære. Dette har vært stabilt i flere år. 1,4 prosent av den totale arbeidsstokken er ansatt i midlertidige stillinger. Dette er en knapp oppgang på 0,1 prosent fra 2022. Forsvarsbygg ligger godt under landsgjennomsnittet i alle næringer for bruk av midlertidige stillinger. Deltidsansatte utgjorde 1,1 prosent av arbeidsstyrken i 2023, mot 0,64 i 2022. Dette er betydelig under landsgjennomsnittet. Overføringen av den første gruppen renholdsmedarbeidere er bakgrunnen for økningen i antall deltidsstillinger fra 2022 til 2023. I løpet av 2024 vil Forsvarsbygg ha overtatt ansvaret for renhold i sektoren. Her får vi overført en gruppe medarbeidere som i større grad har deltidsstillinger.

Forsvarsbygg hadde i 2023 en samlet turnover på 7,5 prosent, en nedgang sammenlignet med 9,7 prosent i 2022. Turnover fra egen oppsigelse var på 5,3 prosent. Dette er en nedgang fra 7,5 prosent i 2022.

Ved utgangen av 2023 hadde Forsvarsbygg et samlet sykefravær for året på 5,52 prosent. Dette er tilnærmet likt som for 2022, hvor det totale sykefraværet var på 5,6 prosent. Kurven har variert gjennom året. Korttidsfraværet (under 16 dager) har i 2023 vært lavt og stabilt. Kurven sank gjennom sommeren, og har vært på under 2 prosent en periode, før vi ved årsslutt landet på 2,18 prosent. Langtidsfraværet (fravær over 16 dager) har ligget relativt jevnt, med en svak økning fra 3,05 prosent i januar til 3,28 prosent ved årsslutt. Denne kategorien inkluderer medarbeidere med helsetilstand som medfører lengre fravær.

Lærlinger

Forsvarsbygg har i 2023 hatt tre lærlinger innenfor elektro- og matrosfaget. Vi har en ambisjon om å til enhver tid ha 12–15 lærlinger innen 2026. Aktuelle fagområder er tekniske byggfag, service- og administrasjon, dataelektronikerfaget og IT. Vi har opprettet en stilling som lærlingkoordinator, som har oppstart i 2024. Forsvarsbygg er knyttet til OK stat og til fylkeskommunenes opplæringskontor, for fagområdene som ikke dekkes av OK stat.

Studenter i praksis

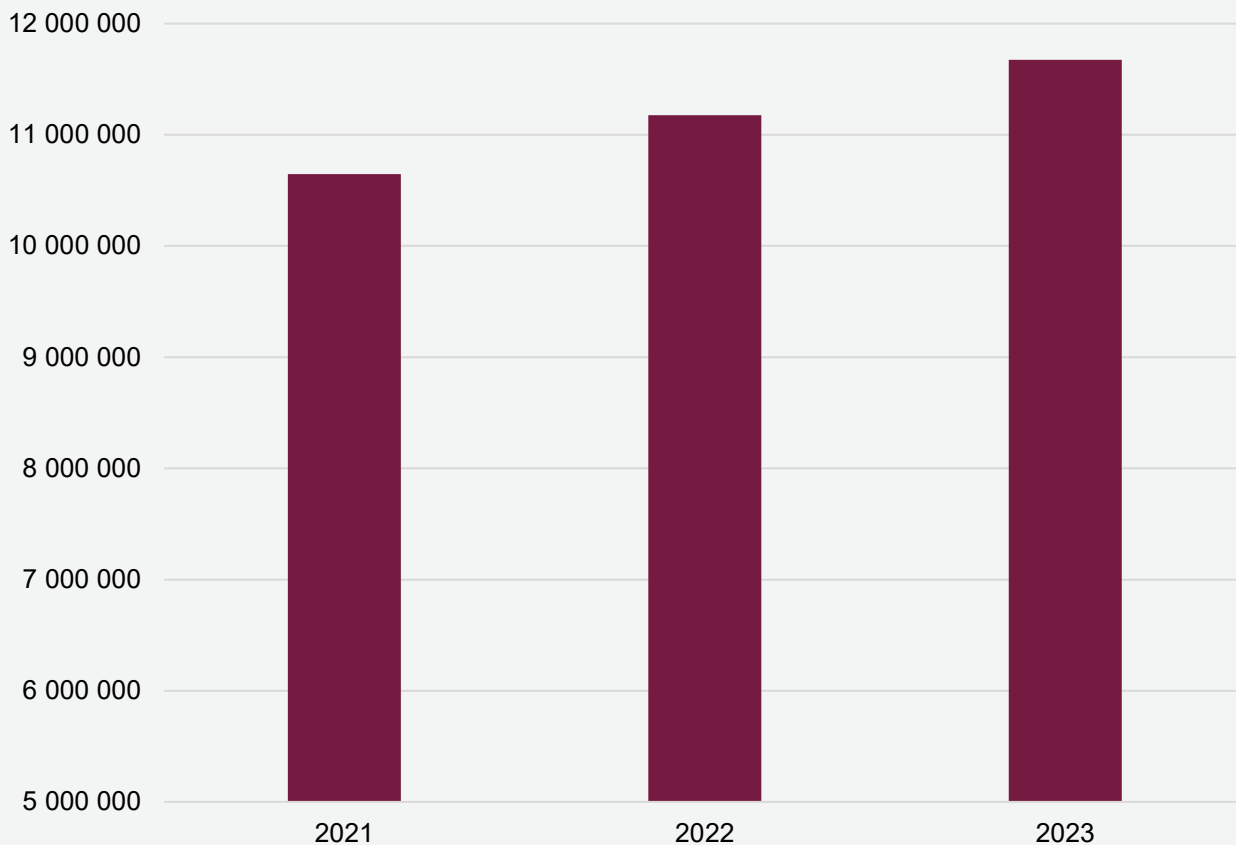
Vi har i 2023 ikke hatt studenter i praksis, der dette er en integrert del av utdanningen. I 2022 hadde vi to studenter i praksis, og vi har planlagt å ta inn to studenter i 2024. Forsvarsbygg tilbyr sommer internship til et utvalgt studenter hvert år etter søknad, primært til ingeniørstudenter. I 2023 hadde vi åtte studenter på sommer internship.

Desentraliserte arbeidsplasser

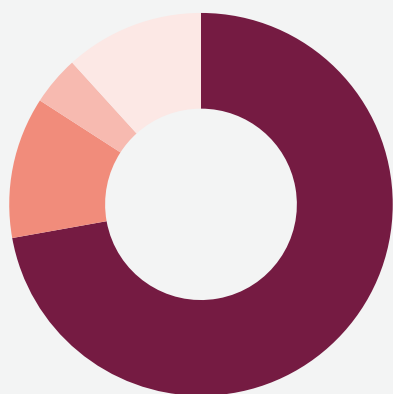
Forsvarsbyggs ansatte er i all hovedsak desentralisert og lokalisert der Forsvaret har sin virksomhet. Utenfor Forsvarets etableringer har vi lokasjonene Hamar, Harstad, Setermoen og Oslo.

Vi har gjennomført en analyse av alle funksjoner i virksomheten med henblikk på hva som er stedsuavhengige og stedbundne stillinger. Analysen ligger til grunn ved rekruttering av nyansatte. At en stilling ikke er stedbunden innebærer at kompetansen og kapasiteten søkes etter flere steder i landet ved en rekrutteringsprosess, med utgangspunkt i én av våre lokasjoner. Dette gir oss et godt utgangspunkt for tilfang av kompetanse og en mulighet for å bygge kompetansemiljøer flere steder i landet.

Totalt driftskostnader i perioden 2020–2023

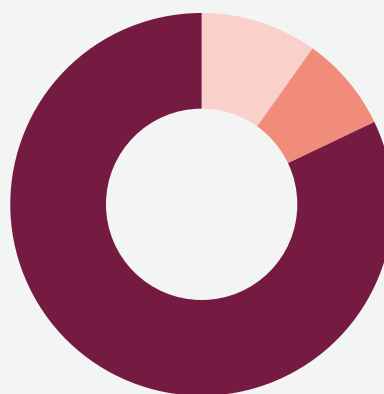

Totalt driftskostnader per innsatsfaktor

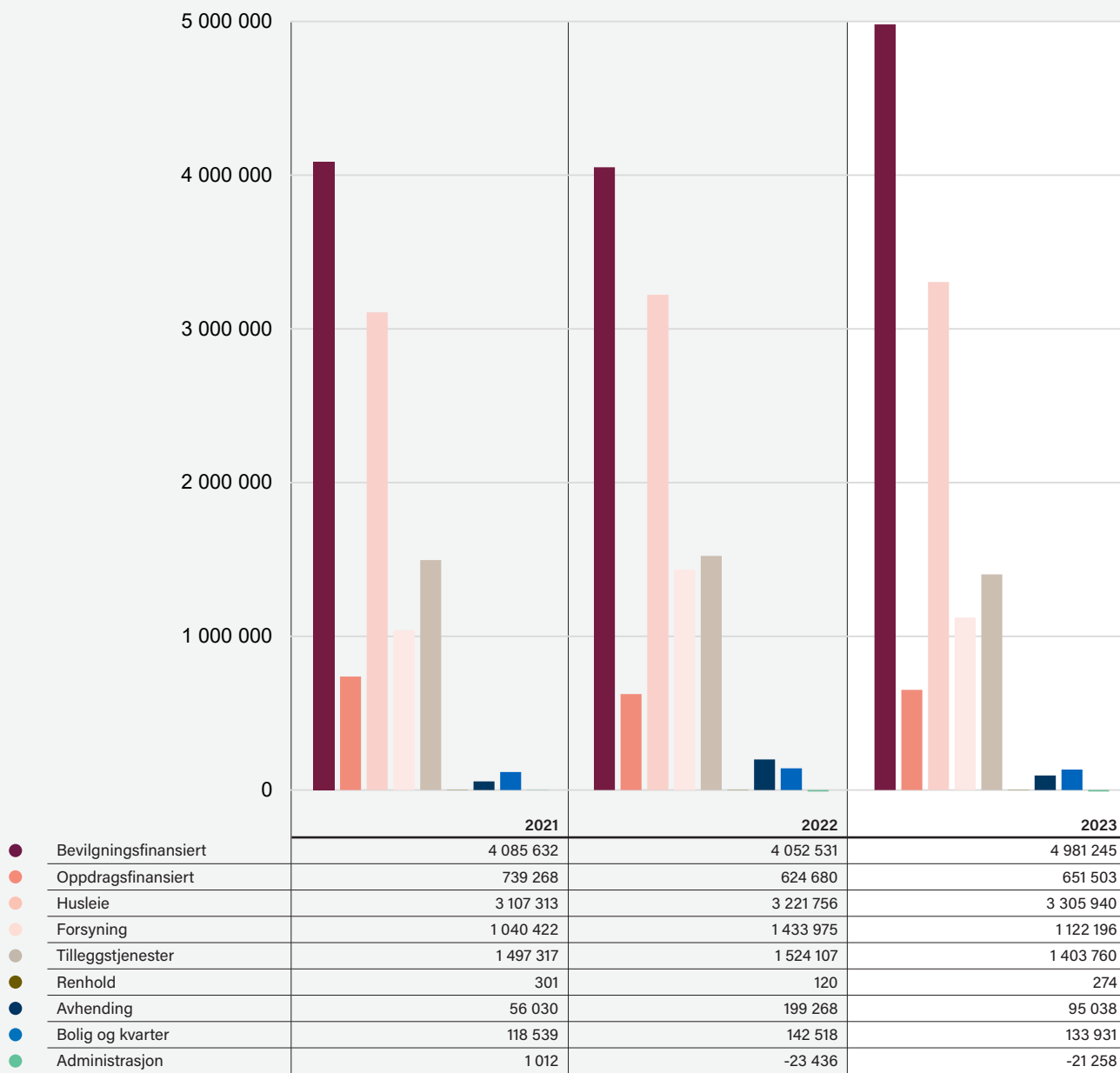
● Vare- og tjenestekjøp	72 %
● Lønnskostnader	12 %
● Andre driftskostnader	4 %
● Av- og nedskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	12 %

Totalt varekjøp fordelt på kontonivå

● Energikostnader	10 %
● Direkte kostnader drift	8 %
● Kjøp av tjenester (fremmedytelse og underentreprise)	82 %

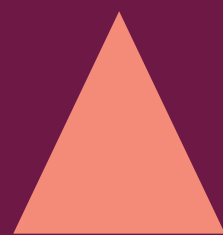
Totale kostnader per produktområder

4

KAPITTEL 4

Styring og kontroll

Forsvarsbyggs styring og kontroll er tilpasset virksomhetens egenart, risiko og vesentlighet. Vi gjennomfører aktiviteter i tråd med Forsvarsdepartementets mål og prioriteringer og med effektiv ressursbruk.

En kultur for kontinuerlig forbedring skal sikre effektive prosesser med høy kvalitet.

Forsvarsbyggs styring og kontroll av virksomheten er god. Forsvarlig forvaltning og kontinuerlig forbedring utgjør rammene for kulturbygging, organisering, effektivisering og styring av virksomheten. Hovedstrukturen i virksomhetsstyringen vår ligger fast og er tilpasset virksomheten i ett- og flerårig perspektiv. Vi har en velfungerende økonomimodell, som sammen med mål-, resultat- og risikostyring, utgjør kjernen i vår overordnede styring.

Resultatene av arbeidet med Forsvarssektoren 24 vil forsterke styringen i forsvarssektoren gjennom raskere beslutningsprosesser, klarere fordeling av roller og ansvar, høyere gjennomføringsevne og økt effektivitet.

Overordnet vurdering av styring og kontroll

Forsvarsbyggs modenhet i styring og kontroll vurderes av internrevisjonen som formalisert med flere elementer på nivå mot etterlevd. De vurderer at Forsvarsbygg har god styring og kontroll, og at vi har et styringsystem som ivaretar operativ og strategisk virksomhetsstyring. Utviklingsarbeidet som er igangsatt innenfor en rekke områder kan bidra positivt på vurderingen av modenhet på styring og kontroll. Internrevisjon har i 2023 ikke identifisert uakseptabel risiko som ikke har blitt håndtert av Forsvarsbygg.

Vi har i 2023 implementert forbedringer som vil føre til bedre og mer helhetlig styringsinformasjon. I dette inngår metode og verktøystøtte for å kartlegge restrisiko, enhetlig metode for å utarbeide strategiske tiltak samt dashbordløsning på ulike organisasjonsnivå i ledelsens informasjonssystem.

I 2023 fikk Forsvarsbygg nytt kvalitetssystem, som har gjort våre styrende dokumenter mer tilgjengelig for medarbeiderne. Systemet inneholder en egen avviksmodul. Kvaliteten i behandling av avvik har økt som følge av at årsaksanalyse har blitt obligatorisk. Registeringen av avvik har blitt enklere, og antallet rapporteringer har økt. Vi har gjort en analyse av avvikene og utarbeidet tiltak for å sikre at vi systematisk lukker avvikene og bruker informasjonen til kontinuerlig forbedring.

Forsvarsbygg opplever at etablerte styrings- og internkontrollprosesser er gode. Vi jobber videre med

å sikre etterlevelse av styrende dokumenter. For å øke modenheten i styring og kontroll, vil vi fortsette med å følge opp at pågående forbedringer gjennomføres og gir ønsket effekt. Forsvarsbygg skal være en prosessdrevet virksomhet, og stadig flere av arbeidsprosessene er definert og forbedret gjennom bruk av leanbaserte verktøy.

Mål- og resultatstyring

Forsvarsbyggs målbilde for langtidspanoetoden 2021–2024 viser hvordan våre resultater understøtter forsvarssektorens effektmål. Styringsmål, styringsparametere, strategiske tiltak, oppdrag, strategisk risiko og restrisiko er samlet i ledelsens informasjonssystem. Risikobaserte strategiske tiltak, som støtter opp under det overordnede målbildet, identifiseres og implementeres gjennom året. I mål- og resultatstyringen analyserer vi årsak og virkning og følger tett opp risiko gjennom risikoreduserende tiltak. Dette har bidratt til bedre måloppnåelse. Vi har i løpet av året gjennomført systematiske evalueringer av styringsprosesser og digitale kurs for å ivareta organisatorisk læring av virksomhets- og risikostyring i Forsvarsbygg.

Risikostyring og internkontroll

Forsvarsbygg har i 2023 jobbet videre med å integrere rammeverk for risikostyring og internkontroll i virksomhetsprosessene for å sikre en enhetlig og systematisk håndtering av usikkerhet, internkontroll og etterlevelse.

Systematisk og helhetlig oppfølging av andre- og tredjelinjekontroller bidrar til økt etterlevelse, læring og kontinuerlig forbedring. For å forsterke læringsutbyttet av eksterne revisjoner og kontroller, har vi etablert andrelinjekontroller. Disse forankres og rapporteres i en årlig risikobasert internrevisjon- og kontrollplan på tvers i virksomheten.

Forsvarsbygg internrevisjon har vurdert at Forsvarsbygg har formaliserte, hensiktsmessige og helhetlige prosesser for risikostyring¹.

Riksrevisjonen

Forsvarsbygg mottok revisjonsbrev uten merknader fra Riksrevisjonen for regnskapsåret 2022. Vi har de åtte siste årene levert regnskap uten vesentlige feil eller mangler.

Kultur- og integritetsbygging

Forsvarsbygg legger sine kjerneverdier tillit, ansvar, innsikt og integritet til grunn for all virksomhet. Alle ansatte skal ha høy bevissthet om og etterleve verdiene og gjeldende etiske retningslinjer. Viktige områder og aktiviteter inkluderer:

- Å jobbe systematisk med kulturbygging gjennom egenopplæring og utviklingsprogram
- Å benytte Forsvarsbyggs leder- og medarbeiderprinsipper
- Forebygging og avdekking av sosial dumping og arbeidslivskriminalitet
- Arbeid for å fremme likestilling og mangfold, og arbeid mot diskriminering

Forsvarsbygg har en egen varslingskanal i samsvar med sektorens retningslinjer for varslings². I enkelte varslings saker er det indikasjoner på at verdiene våre ikke er godt nok forankret i organisasjonen. Disse sakene tar vi på alvor. Vi er tilfredse med at antallet varlings saker er lavt i forhold til virksomhetens størrelse. Forsvarsbygg har et system for oppfølging av varslings saker som dokumenterer hvordan varslings sakene blir fulgt opp.

Innsidehandel og habilitet

Habilitet er viktig for å sikre en forsvarlig utøvelse av arbeidsoppgaver og for integritet i beslutningene. Det skal ikke oppstå interessekonflikter mellom ansatte og leverandører. Forsvarsbygg gjennomfører en årlig oppfølging av risikoområder for misligheter. I 2023 etablerte vi en egen prosedyre om ekstraervert og hvordan ledere skal holde oversikt over ansattes ekstraervert. Vi ser fortsatt behov for å bedre våre interne systemer og rutiner for kartlegging av habilitet. Sammen med Forsvarsbyggs internrevisjon har vi startet arbeidet med en relasjonsanalyse, som også vil pågå i 2024.

Det er avgjørende at innsatsfaktorene eiendom, bygg og anlegg, materiell, personell og IKT er balansert og koordinert for å skape mest mulig forsvarsevne. Samhandling i forsvarssektoren bidrar til en koordinert og målrettet strukturutvikling. Forsvarsbygg bidrar med utredninger og rådgivning i sektorens langtids- og gjennomføringsplanlegging for å sikre koordinerte planprosesser og gjennomføring. I 2023 implementerte vi et felles digitalt samarbeidsrom med Forsvaret for planer, utredninger, faktaark, eiendomsinformasjon og prosjektdokumenter.

Forsvarsbygg ser fremskaffelse, verdibevaring, drift og avhending i sammenheng med utvikling av eiendomsporteføljen. Dette er avgjørende for å finne gode løsninger som ivaretar Forsvarets behov på en bærekraftig og kostnadseffektiv måte.

Vårt EBA-porteføljeforum koordinerer og sprer kunnskap og en metode for porteføljestyling, slik at riktig informasjon blir delt på tvers i organisasjonen. Sammen med årshjulet for planprosesser, har dette gitt en bedre sammenheng mellom plandokumenter og våre hovedprosesser.

Vi videreførte arbeidet med digitalisering av eiendomsinformasjon. Dette ser vi som avgjørende for å øke kvaliteten i porteføljestylingen i fremtiden.

Digitalisering

I 2023 fortsatte vi arbeidet med vår digitale transformasjon og inkluderte en egen digitaliseringsambisjon i Forsvarsbyggs virksomhetsstrategi. Digital transformasjon krever aktiv ledelse på alle nivåer for å sikre at vi utvikler nødvendig kompetanse og bruker riktig system på rett måte. Å avklare roller, ansvar og myndighet i arbeidet med digitalisering, er en viktig forutsetning for å oppnå målene våre. Vi har styrket brukerorienteringen i flere prosjekter og opprettet en egen stilling for brukeradopsjon i digitaliseringsprosjektene. Fremover må vi i større grad fokusere på prosess, datakvalitet, datautnyttelse, brukerbehov og brukeradopsjon. Vi må også øke endringskapasiteten i organisasjonen for å følge med på den digitale utviklingen.

Vi har utviklet og implementert nye områder i M365 og ser effekter gjennom lettere digital samhandling.

Vi har også utviklet prinsipper for hva det innebærer å være en digital forsvarsbygger. Disse brukes i rekrutteringsprosesser, stillingsutlysningstekster, i internkommunikasjonen og i medarbeiderundersøkelsen vår. Målet er å øke vår digitale modenhet.

Vi har etablert samarbeid med andre offentlige aktører i og utenfor forsvarssektoren for å styrke digitaliseringsarbeidet og øke kunnskapen om digital transformasjon, datadrevet bruk av teknologi og porteføljestyling.

Sikkerhet og beredskap

Forsvarsbygg har i 2023 styrket den sentrale delen av sikkerhetsorganisasjonen med fagledere og rådgivere innen forebyggende sikkerhet. Dette har ført til bedre overordnet styring, bistand til organisasjonen og økt tilrettelegging for det forebyggende sikkerhetsarbeidet. Sikkerhet er en del av vårt operative beredskapsplanverk på sentralt og regionalt nivå. Et godt utviklet planverk er avgjørende for å understøtte Forsvaret i fred, krise og krig.

Personvern og informasjonssikkerhet

Hensynet til personvern er inkludert i Forsvarsbyggs prinsipper for informasjonsdeling. I 2023 har vi implementert forbedringspunkter etter revisjonen av Forsvarsbyggs håndtering av personvern. Arbeidet vil fortsette i 2024. Forsvarsbyggs personvernombud brukes aktivt av ledere og medarbeidere i virksomheten.

Informasjonssikkerhet er en sentral del av arbeidet med digitalisering, og 2023 ble benyttet til å ytterligere heve sikkerheten på våre egne og leverandørers systemer og plattformer.

Seriøsitet og etisk handel

Forebygging og avdekking av arbeidslivskriminalitet og sosial dumping, er ett av satsningsområdene i Forsvarsbyggs anskaffelsesstrategi. I 2023 har Forsvarsbygg prioritert intern kompetansebygging innenfor temaet og tilrettelagt for at organisasjonen skal være rustet til å identifisere risiko i leverandørkjedene og ivareta bestemmelser om seriøsitet. Våre kontroller viser færre vesentlige avvik enn i tidligere år.

En del av den regelmessige oppfølgingen av bygge- og anleggsprosjektene våre baserer seg på egenrapportering fra entreprenører om lønns- og arbeidsvilkår i leverandørkjedene. Forsvarsbygg har i 2023 implementert det digitale verktøyet HMSREG. Dette legger til rette for mer systematisk oppfølging og effektiv identifisering av useriøse eller ukvalifiserte aktører. Vi brukte HMSREG på ti byggeprosjekter med gode resultater i 2023. I 2024 vil HMSREG tas i bruk i alle bygge- og anleggsentrepriser.

I 2023 har Forsvarsbygg også arbeidet med bevisstgjøring av risiko for brudd på menneskerettigheter i leverandørkjeder utenfor Norge. Vi har implementert prosedyrer for tidlig identifisering av anskaffelse av høyrisikoprodukter og tilpasset oppfølging i tråd med OECDs metodikk for aktsomhetsvurderinger.

Forsvarsbygg samarbeider med Skatteetaten for å forsterke innsatsen mot arbeidslivskriminalitet. Formålet er å styrke kunnskapen om skatte- og avgiftskriminalitet, utveksle opplysninger mellom etatene og gjennomføre kontroll av Forsvarsbyggs leverandørkjeder. Våre kontroller har bidratt til en innbetaling av 115 millioner kroner i utestående skatter og avgifter. Forsvarsbygg er støttemedlem i Fair Play bygg, en ideell organisasjon som jobber for en seriøs bygg- og anleggsbransje. Forsvarsbygg følger aktivt opp tips fra Fair Play, og i noen saker har oppfølgingen vært gjort i samarbeid med andre offentlige oppdragsgivere. Forsvarsbygg er også medlem i Etisk Handel, og leder kategoriteamet for bygg og anlegg, som består av offentlige byggherrer. I samarbeid med Etisk Handel, har Forsvarsbygg i tillegg arrangert seminar og møter for å diskutere hvordan anskaffelser kan brukes som virkemiddel for å ivareta grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeder. Forsvarsbygg deltar også i et samarbeidsforum med andre offentlige byggherreorganisasjoner, noe som bidrar til kontinuerlig forbedring av kontraktskrav og interne prosedyrer.

1) Ref. FB IR rapport R43 Prosess for intern risikostyring (2023)

2) Retningslinjer for varsling i forsvarssektoren (01.06.2020)

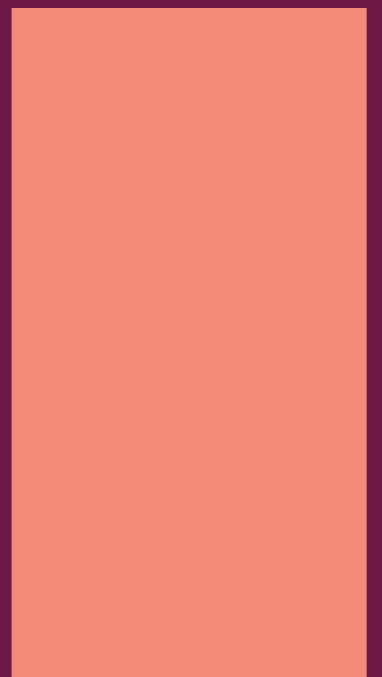
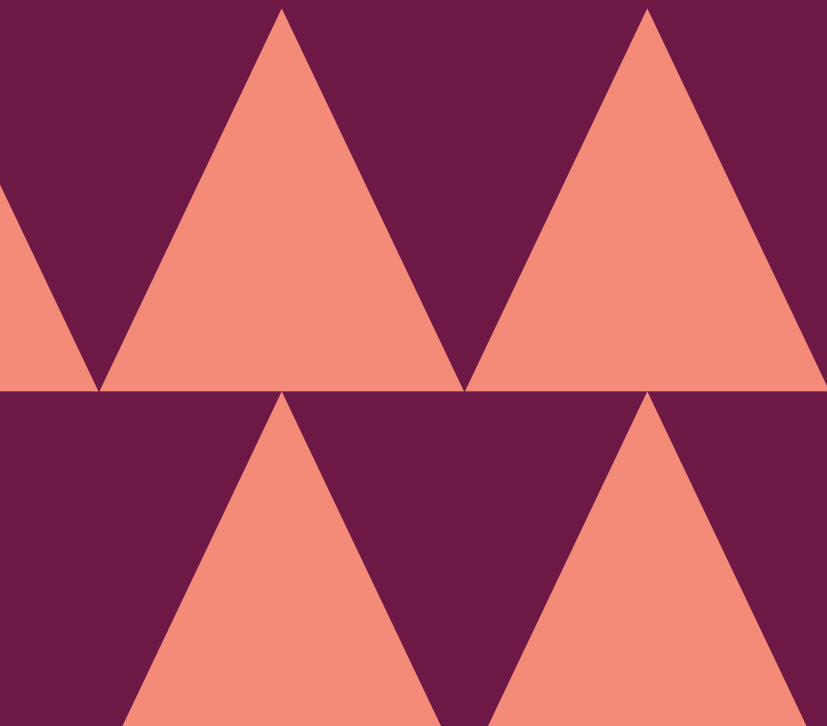
5

KAPITTEL 5

Framtidsutsikter

Forsvarssektorens langsiktige måloppnåelse forutsetter at Forsvarsbygg utvikler bærekraftige og kosteffektive leveranser som understøtter forsvarssektorens behov.

R1

Resultatmål 1

ET BEREDSKAPSKLART FORSVARSBYGG

Forsvarsbygg er en beredskapsorganisasjon som skal understøtte Forsvarets operative evne og beredskap.

Forsvarsbygg vil det kommende året gjennomføre en revisjon og videreutvikling av det operative planverket Estates Guard. Dette vil skje gjennom en felles planprosess på sentralt og regionalt nivå. Både prosessen og det endelige produktet vil være avgjørende for å kunne opprettholde en operativ evne og utvikle og bygge beredskapskultur. Forsvarsbygg er også i gang med å etablere en styrkestruktur i henhold til operative krav. Dette fordrer at både planer og beredskapskompetanse videreutvikles og opprettholdes.

Forsvarsbygg ønsker å være en troverdig samvirkepartner og har felles planer og planprosesser med Forsvaret. Forsvarsbygg deltar på utvalgte strategiske og fellesoperative øvelser som Polaris, Gram og Nordic Response 24. Deltagelse på disse arenaene er viktig for videreutvikling av både avdelinger, funksjoner og personer som til sammen utgjør beredskapsorganisasjonen. Forsvarsbygg skal i tillegg styrke sitt samarbeid med sivile aktører for å bedre kunne understøtte beredskaps- og totalforsvarevnen.

Funksjonell eiendom, bygg og anlegg er et av premissene for Forsvarets operative evne og beredskap. Forsvarsbygg skal fortsette arbeidet med å utvikle systemer som beskriver både kapasiteter og kapabiliteter på eiendom, bygg, anlegg og infrastruktur.

FORSVARET er ansvarlig for å bygge, trene og lede militære styrker og bistå samfunnet i krise og krig.

Eiendom, bygg og anlegg er én av fire ressurser som bidrar til forsvaret av Norge. Vi forvalter forsvarssektorens eiendommer og infrastruktur.

FORSVARETS FORSKNINGS-
INSTITUTT leverer forskning og utvikling for forsvarssektoren.

FORSVARSMATERIELL har ansvar for materiellforvaltning og materiell-investeringer i forsvarssektoren.

R2

Resultatmål 2

FREMSKAFFELSE AV BÆREKRAFTIG EIENDOM, BYGG OG ANLEGG

Fremskaffelse av bærekraftig eiendom, bygg og anlegg skal understøtte videreutviklingen av basestrukturen for Forsvarets kapasiteter og opprettholde og forsterke beredskapen for forsvaret av Norge. For Luftforsvaret har vi etablert en fremskutt base for kampfly på Evenes. Det pågår fortsatt et arbeid for å fullføre komplette og permanente fasiliteter for nye maritime patruljefly. I tillegg vil vi jobbe med å fornye og videreutvikle eksisterende kapasiteter på Ørland og Værnes. De største fremskaffelsene vil være knyttet til hovedbasen for maritime patruljefly på Evenes og til etablering av nye sensorer for militær luftroms-observasjon. For Sjøforsvaret skal vi videreutvikle Haakonssvern orlogsstasjon for ubåtvåpenet og Ramsund orlogsstasjon som Sjøforsvarets base i nord. Fremskaffelse av eiendom, bygg og anlegg til Finnmark landforsvar, og videreutviklingen av basestrukturen i indre Troms, vil være hovedinnsatsen overfor Hæren i langtidsperioden. I tillegg forventes det vesentlige investeringer for å forberede mottak av allierte styrker og til personellrelaterte tiltak i bygg.

NATO- og fellesfinansierte investeringer i bygg og anlegg i Norge, utgjør en betydelig andel av Forsvarsbyggs virksomhet. Her forventer vi at omfanget øker fremover. Det er vedtatt en økning i budsjettet til NATO Security Investment Programme, og det er et betydelig omfang av innmeldte prosjektideer på norsk grunn.

Samtidig som sentrale investeringer i nye struktur-utviklingstiltak fremdeles er i planfasen, er forsvarssektoren i avrunding av en langtidsperiode. Ny langtidsplan er planlagt behandlet i Stortinget i løpet av våren 2024. Denne vil kunne bekrefte videreføring

av pågående planarbeid, men vil også gi føringer for oppstart av nye planer. Forsvarsbygg vil prioritere arbeidet med beslutningsunderlag for fremskaffelse av eiendom, bygg og anlegg for nye investeringsprosjekter.

Bygg- og anleggsnæringen har et vesentlig klima-avtrykk. Forsvarsektoren har en ambisjon om å redusere energiforbruk og klimagassutslipp fra eiendom, bygg og anlegg, transport og operativ virksomhet. Som en stor bestiller, må Forsvarsbygg bidra til at fremskaffelse av eiendom, bygg og anlegg skjer på en bærekraftig måte og at nye EBA-kapasiteter har energieffektive løsninger. Forsvarsbygg skal øke byggenes fleksibilitet og mobilitet, slik at levetiden forlenges. Vi skal etter spørre innovasjon og vekte gode miljøløsninger positivt i anskaffelsene våre. Vi skal også tilby oppdragsgiver og prosjekteier en vurdering av klimaavtrykk som del av beslutningsunderlagene for investeringer i fornyelse og fremskaffelse av nye bygg og anlegg.

Forsvarsbygg skal bidra til å hente ut gevinster i utredning, beslutningsløp og gjennomføring av prosjekter for fremskaffelse og fornyelse av eiendom, bygg og anlegg. Vi skal oppnå gevinstene gjennom gjenbruk og standardisering, flyt i prosjektgjennomføring og digitalisering.

R3

Resultatmål 3

MÅLRETTET OG GOD FORVALTNING AV FORSVARSSEKTORENS EBA

Forsvarsbygg skal sikre at forsvarssektorens eiendomsportefølje er bærekraftig og kostnadseffektiv. I dialog med de andre etatene i forsvarssektoren, gjennomfører vi langsiktig verdibevarende forvaltning av eiendomsporteføljen. Vi ivaretar bruksverdi, økonomisk verdi og verneverdi. Målet er at all ressursbruk skal skape funksjonell eiendom, bygg og anlegg som tilfredsstiller forsvarssektorens prioriterte behov og sikrer best mulig totaløkonomi. Samhandling mellom etatene er avgjørende for å lykkes med dette. En utfordring er å møte behovene i en sektor som stadig er i utvikling, med en aldrende eiendomsportefølje. Forsvarsbygg må forstå Forsvarets behov, tilpasse egen organisasjon og øke innovasjonstakten for å bli en mer effektiv forvalter.

Forsvarssektoren står overfor betydelige krav til gevinstrealisering. Eiendom, bygg og anlegg er et viktig gevinstområde. Bærekraftige tiltak og løsninger prioriteres og det utredes blant annet re-etablering av forbruksmåling av energi på bygningsnivå for å kunne avdekke og korrigere unormalt energiforbruk.

Videre er støtte til allierte som øver og trener i Norge høyt prioritert. Vi tilrettelegger for miljøvennlig og effektiv drift av etablerte camper og øvrige kapasiteter som etterspørres. Gjennom anskaffelse av isolerte plashaller til forlegning, forpleining og lagring vil også de alliertes kostnader i Norge reduseres. Sammen med utvikling av operativt planverk gir dette et vesentlig bidrag til økt beredskap. Satsing på levetidsforlengelse av boliger og forlegninger, med relativt lav ressursinnsats, har god effekt og er viktig bidrag til mer motiverte mannskaper og befal.

Overtakelse av renholdspersonell er også en viktig oppgave fremover. Dette vil bidra til styrking av første-linjes vedlikehold gjennom daglig tilstedeværelse i byggene våre. Vi skal fortsatt støtte forsvarssektoren med avhending av overflødig eiendom, bygg og anlegg for å redusere fremtidige driftskostnader.

R4

Resultatmål 4

PROFESJONELL OG HELHETLIG RÅDGIVNING

Profesjonell og helhetlig rådgivning skal sikre at Forsvarsbygg gir råd med høy kvalitet til det beste for forsvarssektoren og samfunnet for øvrig. Forsvarsbygg skal være en aktiv og offensiv rådgiver som gir helhetlige råd, utarbeider planer og gjennomfører tiltak som sikrer målrettet, kostnadseffektiv og bærekraftig ressursutnyttelse. Våre råd skal være basert på data, analyser og god innsikt om forsvarssektoren, eidsbransjen og vårt felles samfunns mål.

Vi skal ivareta miljø- og samfunnsmessige konsekvenser av Forsvarets virksomhet og et forsvarlig sikkerhetsnivå på eiendom, bygg og anlegg. Våre råd skal være helhetlige i et langsiktig perspektiv hvor fremskaffelse, verdibevaring, drift, og avhending av bygg og anlegg ses i sammenheng med øvrige innsatsfaktorer. Forsvarsbygg vil innhente tilbakemelding på vår rådgivning til Forsvaret, Forsvarsdepartementet og andre mottakere. Tilbakemeldingene vil bli brukt til å evaluere måloppnåelsen og videreutvikle vår rådgiving.

Forsvarsbygg skal være en rådgiver som samarbeider og utfordrer behov og løsninger relatert til bygg og anlegg. Her gjelder krav til nøkternhet, effektivitet og fleksibilitet samtidig som vi ivaretar eierperspektivet. Strategiske råd innenfor eiendom, bygg og anlegg må derfor ta hensyn til innsatsfaktorene personell, materiell og IKT.

Vi skal fra tidlig fase i prosjektene benytte våre interne spesialistmiljøer innen miljø, anskaffelser og nasjonalt kompetansesenter for sikring av bygg, forebyggende sikkerhet, eiendomsjuridiske områder samt kulturminner. Dette gjelder både eksterne og interne prosesser.

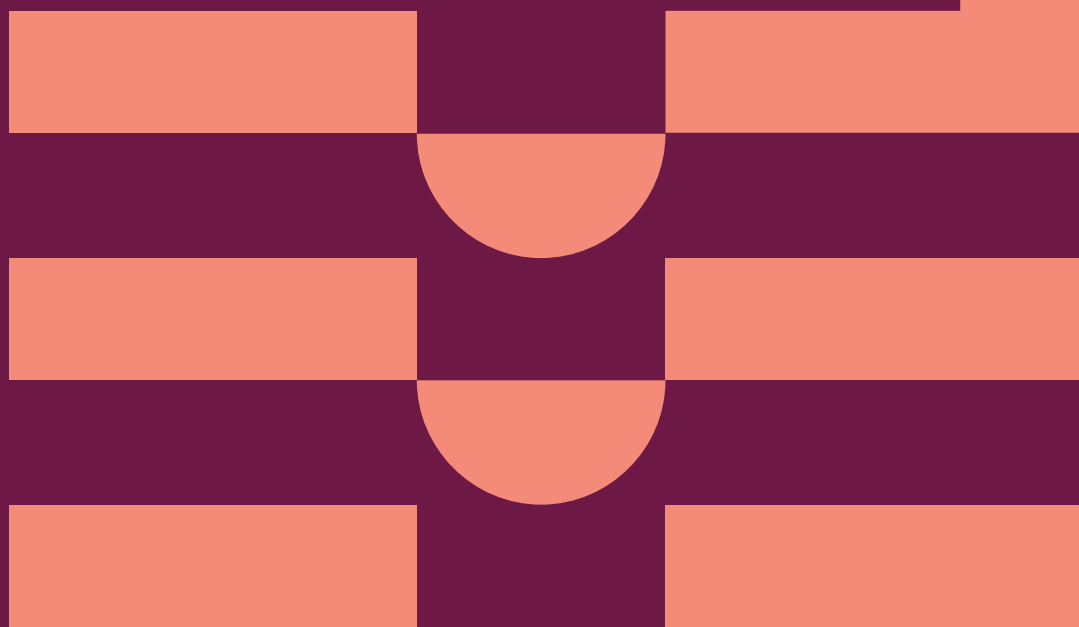
Dialogen med leverandørmarkedet skal styrkes for å utnytte kompetanse og innovative løsninger fra eksterne miljøer. Forsvarsbygg vil fortsette arbeidet med å involvere små- og mellomstore leverandører innenfor drift- og investeringsanskaffelser for å øke konkurransen og muligheten for i større grad å benytte lokale og regionale tilbydere.

Forsvarsbygg bidrar med rådgivning til forsvarssektoren innenfor planverksutvikling, herunder beredskapsplaner, samvirke innen totalforsvaret, nasjonal styrkeoppbygging og tilrettelegging for alliert tilstedeværelse og mottak. Forsvarsbygg har i tillegg en ledende rolle i Nordisk-Baltisk-samarbeid og utvider rådgivningen til Norden og Baltikum.

6

KAPITTEL 6

Årsregnskap

Forsvarsbygg avlegger regnskap etter to finansielle rammeverk:

Kontantregnskap etter statsregnskapets bestemmelser og periodisert virksomhetsregnskap i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Ledelseskommmentar til årsregnskapet

Formål

Forsvarsbygg ble opprettet i 2002 og er underlagt Forsvarsdepartementet. Forsvarsbyggs samfunnsoppdrag er planlegging, anskaffelse, drift og avhending av forsvarssektorens eiendommer, bygg og anlegg (EBA) slik at Forsvaret kan gjøre jobben sin i fredstid, krise og krig. I tillegg forvalter Forsvarsbygg militære festninger med formål å skape nytt liv på historisk grunn. Årsregnskapet utgjør del 6 i årsrapporten til Forsvarsbygg.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet (R-115) og krav fra Forsvarsdepartementet i instruks om økonomistyring.

Forsvarsbygg avlegger regnskap etter to finansielle rammeverk, det vil si kontantregnskap etter statsregnskapets bestemmelser og periodisert virksomhetsregnskap i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Regnskapet gir et dekkende bilde av Forsvarsbyggs disponible bevilgninger, regnskapsførte inntekter, utgifter, eiendeler og gjeld.

Resultat etter SRS

Etter innføring av SRS 10 vil resultatet av periodens aktiviteter alltid være null, ettersom netto resultat av Forsvarsbyggs transaksjonsbaserte inntekter reduserer den årlige inntektsføringen av bevilgning. Årets resultat av transaksjonsbaserte inntekter, hovedsakelig avhending av fast eiendom og resultat fra eiendomsdriften, utgjorde 644 millioner kroner og er fratrukket årets inntektsføring av bevilgning.

Vurdering av bevilgningsregnskapet

Forsvarsbyggs samlede bevilgninger til drift og investeringer i 2023 var 10,97 milliarder kroner. Totalt er 93 prosent av tilgjengelig ramme benyttet i driftsåret, og gir samlet sett et mindreforbruk på 893 millioner kroner.

Totalt viser kapittel 1710 post 01 en mindreutgift på 22 millioner kroner, mens kapittel 4710 post 01 viser en merinntekt på 132 millioner kroner. Dette gir samlet et netto mindreforbruk på 154 millioner kroner. Mindreutgiften på kapittel 1710 post 01 skyldes i hovedsak mindreforbruk på flere øremerkede bevilgninger, samt forskyvninger i brukerstyrte og graderte prosjekter. Mindreutgifter knyttet til øremerkede bevilgninger skyldes forsinket fremdrift, og vil bli videreført i 2024. Merinntekten på kapittel 4710 post 01 skyldes i hovedsak tilleggstjenester og andre oppdrag utenfor sektoren (husleie, forsyning og tilleggstjenester), og er i samsvar med høyere oppdragsmengde avklart med brukere.

For kapittel 1710 post 47 er det et totalt mindreforbruk på 713 millioner kroner, som er 16 prosent av tildelt ramme. Kapittel 4710 post 47, salg av eiendom, bygg og anlegg viser en merinntekt på 26 millioner kroner, hvor inntektskravet var 648 millioner kroner. Samlet gir dette et netto mindreforbruk på 739 millioner kroner. Mindreutgiften på kapittel 1710 post 47 skyldes i hovedsak forsinket fremdrift i prosjekter.

Merinntekten på kapittel 4710 post 47 skyldes i hovedsak salg av Bodø Lufthavn til Avinor AS, hvor opprinnelig kontraktssum ble noe høyere etter justering for konsumprisindeks. Hotell Fredriksten festning, Eiendom Grande i Frogn kommune og Infanterikasernen i Gamlebyen i Fredrikstad er andre større eiendommer som ble solgt i 2023.

Netto mindreforbruk på 893 millioner kroner vil bli søkt overført til 2024.

Mellomværende

Mellomværende med statskassen utgjorde per 31.12.2023 totalt 67,6 millioner kroner og består i hovedsak av fordringer knyttet til skyldig skattetrekk og offentlige avgifter, samt avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse. Oppstillingen av artskonto-rapporteringen viser hvilke eiendels- og gjeldsposter mellomværende består av.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter regnskapet for Forsvarsbygg. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per dags dato, men revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2024. Beretningen vil bli publisert på departementets side så snart dokumentet er offentlig.

Oslo, 5. mars 2024

Svein Thorbjørn Thoresen,
direktør Forsvarsbygg

Prinsippnote til årsregnskapet – prinsipper for oppstilling av bevilgningsrapportering og artskontorapportering

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten (bestemmelsene). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2022 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- d) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen «Netto rapportert til bevilgningsregnskapet» er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står

oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorapporteringen

Oppstillingen av artskontorapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke rapportert som en inntekt til statsregnskapet og derfor ikke vist som inntekt i artskontorapporteringen.

SOLDATEN TRENGER ET KLASSEROM.

Eiendom, bygg og anlegg til forsvaret
av Norge – i fred, krise og krig.

FOTO: FORSVARET

Oppstilling av bevilgningsrapportering

TALL I 1 000 KRONER

Utgifts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2023	Merutgift (-) og mindreutgift
0471	Statens erstatningsansvar og Stortingets rettferdsvederlagsordning	71	Erstatningsansvar m.m., overslagsbevilgning		-	15	-15
1710	Forsvarsbygg og nybygg og anlegg	01	Driftsutgifter, kan overføres	A	6 588 057	6 565 858	22 199
1710	Forsvarsbygg og nybygg og anlegg	47	Nybygg og nyanlegg, kan overføres	A	4 379 428	3 666 464	712 964
Sum utgiftsført					10 967 485	10 232 337	

Inntekts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2023	Merinntekt og mindre- inntekt (-)
4710	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg	01	Driftsinntekter	A	4 876 769	5 008 261	131 492
4710	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg	47	Salg av eiendom	A	648 000	674 415	26 415
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift			145 849	
Sum inntektsført					5 524 769	5 828 525	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet

4 403 812

Kapitalkontoer

60079501	Norges Bank KK/innbetalinger	6 092 248
60079502	Norges Bank KK/utbetalinger	-10 505 316
724090	Endring i mellomværende med statskassen	9 256
Sum rapportert		-

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12.)

Konto	Tekst	2023	2022	Endring
724090	Mellomværende med statskassen	-67 598	-76 854	9 256

Note A

Forklaring av samlet tildeling utgifter

TALL I 1 000 KRONER

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
1710 01	446 822	6 141 235	6 588 057
1710 47	232 266	4 147 162	4 379 428
4710 01		4 876 769	4 876 769
4710 47		648 000	648 000

NOTE B

Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

TALL I 1 000 KRONER

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belasnings- fullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belasnings- fullmakter	Merinntekter/ mindre- inntekter(-) iht. merinnteks- fullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp*	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
171001/ 471001	«kan overføres»	22 199		22 199	131 492			153 691	13 646 602	153 691
171047/ 471047	«kan overføres»	712 964		712 964	26 415			739 379	7 790 967	739 379
047171	«overslags- bevilgning»	-15		-15	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		

* Maksimalt beløp som kan overføres er sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Oppstilling av artskontorapporteringen

TALL I 1 000 KRONER	31.12.2023	31.12.2022
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer*	151 776	258 709
Salgs- og leieinntekter*	4 878 785	5 331 288
Andre innbetalinger	743 747	195 638
Sum innbetalinger fra drift	5 774 307	5 785 635
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalinger til lønn	1 373 835	1 212 712
Andre utbetalinger til drift	5 460 921	5 263 185
Sum utbetalinger til drift	6 834 756	6 475 897
Netto rapporterte driftsutgifter	1 060 449	690 261
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetaling av finansinntekter	505	83
Sum investerings- og finansinntekter	505	83
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetaling til investeringer	3 487 463	3 227 004
Utbetaling av finansutgifter	2 254	590
Sum investerings- og finansutgifter	3 489 717	3 227 594
Netto rapporterte investering- og finansutgifter	3 489 212	3 227 511
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler		
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	145 849	123 008
Netto rapporterte utgifter på felleskapitler	-145 849	-123 008
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	4 403 812	3 794 765
Oversikt over mellomværende med statskassen		
<i>Eiendeler og gjeld</i>	31.12.2023	31.12.2022
Fordringer på ansatte	-31	11
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-57 945	-51 930
Skyldige offentlige avgifter	28 528	11 325
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse	-38 150	-36 260
Sum mellomværende med statskassen	-67 598	-76 854

* Tilskudd mottatt fra NATO til investeringer ble til og med periode 202305 ført på konto 3141 Inntekter NATO-prosjekter, aktiverbare og 3142 Inntekter NATO-prosjekter, ikke aktiverbare.

Etter en vurdering ble det opprettet nye konti slik at dette blir ført som tilskudd og overføringer, da dette ikke er å anse som salgs- og leieinntekter. Nye konti er 3491 Tilskudd fra NATO-prosjekter, aktiverbare og 3492 Tilskudd fra NATO-prosjekter, ikke aktiverbare.

Sammenligningstall for 2022 er utarbeidet. Fra og med periode 202206 til og med periode 202212 er det overført 222,05 millioner kroner fra konto 3141 til konto 3491 og 25,12 millioner kroner fra konto 3142 til konto 3492.

Regnskapsprinsipper

Virksomhetsregnskapet er avlagt i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Transaksjonsbaserte inntekter

Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekt resultatføres når den er opptjent. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet hvor overføring av risiko og kontroll er overført til kjøper. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres etter prinsippet om motsatt sammenstilling. Dette innebærer at inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres i takt med at aktivitetene som finansieres av disse inntektene utføres, det vil si i samme periode som kostnadene påløper (motsatt sammenstilling).

Bruttobudsjetterte virksomheter har en forenklet praktisering av prinsippet om motsatt sammenstilling ved at inntekt fra bevilgninger beregnes som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, kostnadsføres i samme periode som aktivitetene er gjennomført og ressursene er forbrukt.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens pensjonskasse (SPK). Virksomheten resultatfører arbeidsgiverandel

av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon kostnadsføres som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Fra 2022 har SPK lagt om pensjonspremiemodellen for statlige virksomheter. Fra 1. januar 2022 betaler virksomheten en virksomhetsspesifikk hendelsesbasert arbeidsgiverandel som del av pensjonspremien. At premien er virksomhetsspesifikk, betyr at den beregnes ut fra den enkelte virksomhets forhold, ikke for grupper av virksomheter samlet. At den er hendelsesbasert, betyr at den tar hensyn til de faktiske hendelser i medlemsbestanden i virksomheten, slik at premiereserven er ajour i forhold til medlemmets opptjening. Medlemsandelen på to prosent av lønnsgrunnlaget er uendret.

Leieavtaler

Virksomheten har valgt å benytte forenklet metode i SRS 13 om leieavtaler og klassifiserer alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varige eiendeler menes eiendeler med utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelige eiendeler forstås eiendeler med anskaffelseskost på 50 000 kroner eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere m.m.) med utnyttbar levetid på 3 år eller mer, er balanseført som egne grupper.

Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved endret bruk eller utnyttelse, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Egenutvikling av programvare

Kjøp og bistand til utvikling av programvare er balanseført. Utgifter knyttet til bruk av egne ansatte i applikasjonutviklingsfasen ved utvikling av programvare, er balanseført.

Bygg og anlegg

Ved første gangs balanseføring verdsettes bygg og anlegg til anskaffelseskost. Bygg og anlegg avskrives lineært over forventet levetid. Etterfølgende kostnader legges til driftsmidlets balanseførte verdi, eller balanseføres separat, når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet kostnaden vil tilfalle Forsvarsbygg, og kostnaden kan måles pålitelig. Øvrige vedlikeholdskostnader resultatføres i den perioden de påløper.

Når et bygg eller anlegg besluttes solgt, blir det foretatt en nedskrivning dersom forventet netto salgsverdi er lavere enn bokført verdi.

NATO-finansierte bygg og anlegg

NATO-finansierte bygg og anlegg behandles på samme måte som øvrige bygg og anlegg.

Tomter

Tomter balanseføres til anskaffelseskost og avskrives ikke.

Anlegg under utførelse

Prosjekter som representerer anlegg under utførelse balanseføres til verdien av bokført produksjon for igangsatte investeringer i bygg og anlegg. Inntektsføringen blir gjort i takt med at kostnadene påløper. Det blir ikke gjort nedskrivninger for risiko for tap, da prosjektene er fullfinansiert av staten.

Infrastruktur

Infrastruktur balanseføres til kostpris på tidspunkt for anskaffelse og registreres særskilt på anleggsnummer. Infrastruktur avskrives lineært over forventet levetid, og vurderes årlig for nedskrivningsbehov.

Andre anleggsmidler

Øvrige anleggsmidler verdsettes til anskaffelseskost og avskrives over anleggsmidlets forventede levetid. Kostnader forbundet med normalt vedlikehold og reparasjoner blir kostnadsført i den perioden de påløper. Kostnader ved større utskiftninger og fornyelser som øker driftsmidlenes levetid vesentlig, balanseføres.

Aksjer

Aksjer er balanseført til 1 krone per aksjepost i henhold til anbefaling fra DFØ og Finansdepartementet. Dette er aksjer Forsvarsbygg har mottatt og ikke anskaffet

på eget initiativ. Mottatt utbytte og andre utdelinger er inntektsført som annen finansinntekt.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Statens kapital

Statens kapital utgjør nettobeløpet av virksomhetens eiendeler og gjeld, og fremgår i regnskapslinjen for avregninger i balanseoppstillingen. Bruttobudsjetterte virksomheter presenterer ikke konsernkontoene i Norges Bank som bankinnskudd. Konsernkontoene inngår i regnskapslinjen avregnet med statskassen.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Virksomheten tilføres ikke likvider gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. For bruttobudsjetterte virksomheter nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

Resultatregnskap

TALL I 1 000 KRONER	Note	31.12.2023	31.12.2022
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	2 059 996	2 035 503
Inntekt fra tilskudd og overføringer*	1	241 035	258 709
Salgs- og leieinntekter*	1	4 925 867	5 230 063
Andre driftsinntekter	1	589 023	132 282
Sum driftsinntekter		7 815 921	7 656 557
Driftskostnader			
Varekostnader		4 991 434	4 891 517
Lønnskostnader	2	1 024 149	929 643
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	1 368 735	1 331 343
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	0	79 364
Andre driftskostnader	5	430 435	423 654
Sum driftskostnader		7 814 752	7 655 521
Driftsresultat		1 169	1 036
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	6	556	73
Finanskostnader	6	1 725	1 109
Sum finansinntekter og finanskostnader		-1 169	-1 036
Resultat av periodens aktiviteter		0	0
Avregninger og disponeringer			
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	56 600 243	54 024 881
Sum avregninger og disponeringer		56 600 243	54 024 881

* Tilskudd mottatt fra NATO til investeringer ble til og med periode 202305 ført på konto 3141 Inntekter NATO-prosjekter, aktiverbare og 3142 Inntekter NATO-prosjekter, ikke aktiverbare.

Etter en vurdering ble det opprettet nye konti slik at dette blir ført som tilskudd og overføringer, da dette ikke er å anse som salgs- og leieinntekter. Nye konti er 3491 Tilskudd fra NATO-prosjekter, aktiverbare og 3492 Tilskudd fra NATO-prosjekter, ikke aktiverbare.

Sammenligningstall for 2022 er utarbeidet. Fra og med periode 202206 til og med periode 202212 er det overført 222,05 millioner kroner fra konto 3141 til konto 3491 og 25,12 millioner kroner fra konto 3142 til konto 3492.

Balanse

TALL I 1 000 KRONER	Note	31.12.2023	31.12.2022
EIENDELER			
A. Anleggsmidler			
<i>I Immaterielle eiendeler</i>			
Programvare og lignende rettigheter	3	13 414	17 479
Sum immaterielle eiendeler		13 414	17 479
<i>II Varige driftsmidler</i>			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	4	40 761 550	41 155 728
Maskiner og transportmidler	4	47 630	40 746
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	41 837	36 242
Anlegg under utførelse	4	12 821 205	10 087 848
Infrastruktureiendeler	4	3 181 003	3 220 225
Sum varige driftsmidler		56 853 225	54 540 788
<i>III Finansielle anleggsmidler</i>			
Investeringer i aksjer og andeler	10	0	0
Sum finansielle anleggsmidler		0	0
Sum anleggsmidler		56 866 639	54 558 267
B. Omløpsmidler			
<i>I Beholdninger av varer og driftsmateriell</i>			
<i>II Fordringer</i>			
Kundefordringer	8	295 268	160 436
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	11	522 170	492 931
Andre fordringer	9	134 464	106 799
Sum fordringer		951 902	760 165
<i>III Bankinnskudd, kontanter og lignende</i>			
Sum omløpsmidler		951 902	760 165
Sum eiendeler		57 818 541	55 318 432

Balanse

TALL I 1 000 KRONER	Note	31.12.2023	31.12.2022
STATENS KAPITAL OG GJELD			
C. Statens kapital			
<i>I Virksomhetskapi tal</i>			
<i>II Avregninger</i>			
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	56 600 243	54 024 881
Sum avregninger		56 600 243	54 024 881
Sum statens kapital		56 600 243	54 024 881
D. Gjeld			
<i>I Avsetning for langsiktige forpliktelser</i>			
<i>II Annen langsiktig gjeld</i>			
<i>III Kortsiktig gjeld</i>			
Leverandørgjeld	13	574 610	750 091
Skyldig skattetrekk		57 945	51 930
Skyldige offentlige avgifter		22 571	12 741
Avsatte feriepenger		123 998	111 003
Mottatt forskuddsbetaling	11	43 161	125 114
Annen kortsiktig gjeld	12	396 013	242 673
Sum kortsiktig gjeld		1 218 298	1 293 551
Sum gjeld		1 218 298	1 293 551
Sum statens kapital og gjeld		57 818 541	55 318 432

Note 1

Driftsinntekter

TALL I 1 000 KRONER	31.12.2023	31.12.2022
Inntekt fra bevilgninger*		
Inntekt fra bevilgninger	2 703 578	2 247 829
-Netto resultat avhending drifts- og transaksjonsbaserte inntekter	-643 582	-212 326
Sum inntekt fra bevilgninger	2 059 996	2 035 503
Inntekt fra tilskudd og overføringer**		
Tilskudd fra andre offentlige virksomheter	12 151	11 539
Tilskudd fra NATO	228 884	247 170
Sum inntekt fra tilskudd og overføringer	241 035	258 709
Salgs- og leieinntekter**		
Salgsinntekter	3 054 352	3 491 539
Leieinntekter fast eiendom	1 871 515	1 738 524
Sum salgs- og leieinntekter	4 925 867	5 230 063
Andre driftsinntekter		
Gevinst ved avgang anleggsmidler	589 023	132 282
Sum andre driftsinntekter	589 023	132 282
Sum driftsinntekter	7 815 921	7 656 557

* Etter de statlige regnskapsstandardene beregnes inntekt fra bevilgninger for bruttobudsjetterte virksomheter som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

For informasjon om mottatte bevilgninger se oppstilling av bevilgningsrapportering.

* Tilskudd mottatt fra NATO til investeringer ble til og med periode 202305 ført på konto 3141 Inntekter NATO-prosjekter, aktiverbare og 3142 Inntekter NATO-prosjekter, ikke aktiverbare.

Etter en vurdering ble det opprettet nye konti slik at dette blir ført som tilskudd og overføringer, da dette ikke er å anse som salgs- og leieinntekter. Nye konti er 3491 Tilskudd fra NATO-prosjekter, aktiverbare og 3492 Tilskudd fra NATO-prosjekter, ikke aktiverbare.

Sammenligningstall for 2022 er utarbeidet. Fra og med periode 202206 til og med periode 202212 er det overført 222,05 millioner kroner fra konto 3141 til konto 3491 og 25,12 millioner kroner fra konto 3142 til konto 3492.

Note 2

Lønnskostnader

TALL I 1 000 KRONER	31.12.2023	31.12.2022
Lønn	970 093	883 595
Overtid	71 562	65 467
Avgangsstimulerende tiltak	265	532
Feriepenger	127 429	116 064
Arbeidsgiveravgift	147 351	123 303
Pensjonskostnader*	94 382	53 333
Lønn balanseført ved egenutvikling av anleggsmidler (-)**	-370 433	-292 979
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-36 603	-35 039
Andre ytelser	20 103	15 368
Sum lønnskostnader	1 024 149	929 643

Antall årsverk:	1 478	1 366
------------------------	--------------	--------------

* Premiesatsen for arbeidsgiverandelen utgjorde i 2023 10,8 prosent (arbeidsgiverandel av pensjonspremien/pensjonsgrunnlaget i 2023 rapportert til SPK). For regnskapsåret 2022 utgjorde premiesatsen 8,8 prosent. Bokført pensjonskostnad i 2022 ble redusert med 29,1 millioner kroner på grunn av tilbakebetaling av solvenspremie fra 2020.

	2023	2022
Årets påløpte pensjonskostnad	114 885	82 465
Pensjonsgrunnlag	1 061 445	937 267
Premiesats	10,8 %	8,8 %
Solvenspremie	-20 504	-29 132
Faktisk bokført pensjonskostnad	94 382	53 333

** Inneholder lønn og sosiale kostnader (feriepenger, arbeidsgiveravgift og pensjonskostnader).

Note 3

Immaterielle eiendeler

TALL I 1 000 KRONER	Programvare og lignende rettigheter	Immaterielle eiendeler under utførelse	Sum
<i>Anskaffelseskost 01.01.2023</i>	73 702	-	73 702
Tilgang i 2023	3 052	-	3 052
Avgang anskaffelseskost i 2023 (-)	-8 655	-	-8 655
Fra immaterielle eiendeler under utførelse til annen gruppe i 2023	-	-	-
<i>Anskaffelseskost 31.12.2023</i>	68 098	-	68 098
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.2023	-	-	-
Nedskrivninger i 2023	-	-	-
Akkumulerte avskrivninger 01.01.2023	57 672	-	57 672
Ordinære avskrivninger i 2023	5 668	-	5 668
Akkumulerte avskrivninger avgang i 2023 (-)	-8 655	-	-8 655
Balanseført verdi 31.12.2023	13 414	-	13 414

Note 4

Varige driftsmidler

TALL I 1 000 KRONER	Tomter	Bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verkøy o.l.	Anlegg under utførelse	Infrastruktur-eiendeler	Sum
<i>Anskaffelseskost 01.01.2023</i>	2 087 216	57 169 637	110 819	163 473	10 087 848	4 277 226	73 896 219
Tilgang i 2023	-	1 020 598	16 111	18 882	3 819 832	39 983	4 915 406
Avgang stoppede prosjekter 2023 (-)	-	-	-	-	-25 894	-	-25 894
Avgang anskaffelseskost i 2023 (-)	-	-223 272	-	-23 363	-	-	-246 636
Fra anlegg under utførelse til annen gruppe i 2023	-	-	-	-	-1 060 581	-	-1 060 581
<i>Anskaffelseskost 31.12.2023</i>	2 087 216	57 966 963	126 931	158 992	12 821 205	4 317 209	77 478 515
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.2023	15 081	13 796	-	-	-	41	28 918
Nedskrivninger i 2023	-	-	-	-	-	-	-
Akkumulerte avskrivninger 01.01.2023	-	18 072 247	68 625	127 231	-	1 056 961	19 325 064
Ordinære avskrivninger i 2023	-	1 259 899	10 676	13 287	-	79 204	1 363 067
Akkumulerte avskrivninger avgang i 2023 (-)	-	-68 396	-	-23 363	-	-	-91 759
Balansført verdi 31.12.2023	2 072 134	38 689 416	47 630	41 837	12 821 205	3 181 003	56 853 225

Avskrivningssatser (levetider)	Ingen avskrivning	10-60 år dekomponert lineært	3-15 år lineært	3-15 år lineært	Ingen avskrivning	Virksomhets-spesifikt	Sum
Avhendelse av varige driftsmidler i 2022:							
Salgssum ved avgang anleggsmidler	3 013	215 945					218 958
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	-	-137 759					-137 759
= Regnskapsmessig gevinst/tap	3 013	78 186	-	-	-	-	81 199

Note 5

Andre driftskostnader

TALL I 1 000 KRONER	31.12.2023	31.12.2022
Husleie	47 588	41 799
Vedlikehold egne bygg og anlegg	12 008	6 037
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	268	259
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	37 199	34 699
Leie av maskiner, inventar og lignende	127 481	104 176
Mindre utstyrsanskaffelser	42 946	31 122
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	3 709	1 726
Kjøp av konsulenttenester 1)	67 093	43 175
Kjøp av andre fremmede tjenester 2)	17 476	23 447
Reiser og diett	43 652	36 537
Tap og lignende	4 455	79 173
Øvrige driftskostnader	41 938	42 391
Andre driftskostnader balanseført som eiendom under utførelse	-15 378	-20 890
Sum andre driftskostnader	430 435	423 654

1) Kjøp av konsulenttenester

Konsulenttenester innen økonomi, revisjon og juss	616	829
Konsulenttenester til utvikling av programvare, IKT løsninger mv.	35 119	18 320
Konsulenttenester til organisasjonsutvikling, kommunikasjonsrådgivning mv.	21 542	15 624
Andre konsulenttenester	11 348	2 178
Kjøp av rådgivningstjenester, HR	446	1 052
Periodisering rådgivningstjenester	-1 978	5 174
Sum kjøp konsulenttenester	67 093	43 175

2) Kjøp av andre fremmede tjenester

Innleie av vikarer	8 413	11 110
Kjøp av tjenester til løpende driftsoppgaver, IKT	4 339	6 027
Kjøp av andre fremmede tjenester	4 724	6 310
Sum kjøp andre fremmede tjenester	17 476	23 447

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler

Gjenværende varighet	Type eiendel					Sum
	Immaterielle eiendeler	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	Infrastruktur-eiendeler	
Varighet inntil 1 år		1 798	18 340	23 299		43 437
Varighet 1-5 år		39 703	37 236	47 305		124 244
Varighet over 5 år		6 087				6 087
Kostnadsført leiebetalning for perioden	-	47 588	55 576	70 604	-	173 768

Oversikt over husleieavtaler på rapporteringstidspunktet

Leverandør	Lev.nr.	Koststed	Sum
Cramo AS	15339	6511 RENO Stab	55
As Hibas	17419	9534 REØS Avtaleforvaltning leie	654
Målselv Kommune	25709	6523 RENO Distrikt Midt-Troms	8
Aimo Park Norway As	30056	2421 RES - HR	69
Aimo Park Norway As	30056	4007 POU Analyse og utvikling	6
Aimo Park Norway As	30056	9534 REØS Avtaleforvaltning leie	619
Utleiebygg AS	30539	6734 RENO Avtaleforvaltning leie 2	334
Bømoen As	37998	8434 REVE Avtaleforvaltning leie	53
Varighet inntil 1 år			1 798
Vinjes Transport AS	18719	8401 REVE Operasjonell støtte	3
Ramirent AS	19287	5009 POU kapasitet luft adm	3 228
Ramirent AS	19287	6534 RENO Avtaleforvaltning leie	1 498
Bardu Kommune	24395	6511 RENO Stab	113
Helge R Olsen Eiendom Hønefoss As	34333	9534 REØS Avtaleforvaltning leie	88
Revierstredet 2 AS	38956	9534 REØS Avtaleforvaltning leie	34 767
Scandic Hotels As :: Scandic Hell	39139	8411 REVE Stab	6
Varighet 1-5 år			39 703
Parkgata 36 Reorg As	42201	9434 REØS Avtaleforvaltning leie 2	6 019
Snøhetta Næringspark As	42432	4032 AVHENDING Sanering	34
Anne Line Vold	43327	8522 REVE Distrikt Trøndelag	3
Zåbra Eiendom As	43338	9501 REØS Operasjonell støtte	29
Myklebostad Kretsutvalg	43405	5009 POU kapasitet luft adm	2
Varighet over 5 år			6 087
Totalsum			47 588

Note 6

Finansinntekter og finanskostnader

TALL I 1 000 KRONER	31.12.2023	31.12.2022
Finansinntekter		
Renteinntekter	551	67
Inntekter fra eierandeler i selskap m.m.	5	6
Utbytte fra selskaper	-	-
Annen finansinntekt	-	-
Sum finansinntekter	556	73
Finanskostnader		
Rentekostnad	1 725	1 109
Nedskrivning av aksjer	-	-
Valutatap (disagio)	-	-
Annen finanskostnad	-	-
Sum finanskostnader	1 725	1 109

Note 7A

Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

TALL I 1 000 KRONER

A) Forklaring til at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen (kongruensavvik)

	31.12.2023	31.12.2022	Endring*
Avregnet med statskassen i balansen	56 600 243	54 024 881	-2 575 362

Bakgrunnen for at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen for bruttobudsjetterte virksomheter er at konsernkontoene i Norges Bank inngår som en del av avregnet med statskassen i balansen. I tillegg hensyntas enkelte transaksjoner som ikke er knyttet til virksomhetens drift og transaksjoner som ikke medfører ut- eller innbetaling. Nedenfor vises de ulike postene som er grunnen til at endring i avregnet med statskassen i balansen ikke er lik periodens resultat.

Endring i avregnet med statskassen

Konsernkontoer i Norges Bank

- Konsernkonto utbetaling	-10 505 316
+ Konsernkonto innbetaling	6 092 248
Netto trekk konsernkonto	-4 413 068
<i>Innbetalinger og utbetalinger som ikke inngår i virksomhetens drift (er gjennomstrømningsposter)</i>	
- Innbetaling innkrevingsvirksomhet og andre overføringer	-
+ Utbetaling tilskuddsforvaltning og andre overføringer	-
<i>Bokføringer som ikke går over bankkonto, men direkte mot avregning med statskassen</i>	
+ Inntektsført fra bevilgning (underkonto 1991)	4 281 310
- Gruppeliv/arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986)	-145 849
+ Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift (underkonto 1987)	-
<i>Andre avstemmingsposter</i>	
Spesifikasjon av andre avstemmingsposter	-2 297 755
<i>Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto</i>	<i>-2 575 362</i>
Resultat av periodens aktiviteter før avregning med statskassen	-
Sum endring i avregnet med statskassen*	-2 575 362

* Sum endring i avregnet med statskassen skal stemme med periodens endring ovenfor.

Note 7B

Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

TALL I 1 000 KRONER

B) Forskjellen mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2023	31.12.2023	Forskjell
	Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomværende med statskassen	
<i>Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler</i>			
Immaterielle eiendeler	13 414	-	13 414
Varige driftsmidler	56 853 225	-	56 853 225
Sum	56 866 639	-	56 866 639
<i>Finansielle anleggsmidler</i>			
Sum	-	-	-
<i>Omløpsmidler</i>			
Beholdninger av varer og driftsmateriell	-	-	-
Kundefordringer	295 268	-	295 268
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	522 170	-	522 170
Andre fordringer	134 464	-31	134 495
Bankinnskudd, kontanter og lignende	-	-	-
Fordringer vedrørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	-	-	-
Sum	951 902	-31	951 933
<i>Langsiktige forpliktelser og gjeld</i>			
Sum	-	-	-
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Leverandørgjeld	-574 610	-	-574 610
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-57 945	-57 945	-
Skyldige offentlige avgifter	-22 571	28 528	-51 099
Avsatte feriepenger	-123 998	-	-123 998
Mottatt forskuddsbetaling	-43 161	-	-43 161
Annen kortsiktig gjeld	-396 013	-38 150	-357 863
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	-	-	-
Sum	-1 218 298	-67 567	-1 150 731
Sum	56 600 243	-67 598	56 667 841

Mellomværende med statskassen består av kortsiktige fordringer og gjeld som etter økonomiregelverket er rapportert til statsregnskapet (S-rapport). Avregnet med statskassen viser finansieringen av virksomhetens netto eiendeler og gjeld.

Note 8

Kundefordringer

TALL I 1 000 KRONER	31.12.2023	31.12.2022
Kundefordringer til pålydende	297 151	162 051
Avsatt til forventet tap	-1 883	-1 614
Sum kundefordringer	295 268	160 436

Fordeling av kundefordringer per 31.12.2023

	Ikke forfalt	0-10 dager	10-30 dager	30-60 dager	Over 60 dager	Ikke fordelte delbetalinger	Sum
Forsvarssektoren	123 711	99 721	2 510	2 730	45 812	-	274 484
Annen offentlig sektor	10 781	8	7	13	4 434	-1 964	13 279
Øvrige	1 122	1 521	2 548	68	4 134	-4	9 388
Sum	135 614	101 250	5 064	2 812	54 379	-1 968	297 151

Fordeling av kundefordringer pr. 31.12.2022

	Ikke forfalt	0-10 dager	10-30 dager	30-60 dager	Over 60 dager	Ikke fordelte delbetalinger	Sum
Forsvarssektoren	86 828	4 113	12 316	6 265	15 208	-	124 730
Annen offentlig sektor	12 735	1 166	658	4 801	8 503	-	27 864
Øvrige	4 339	218	-14	1 301	3 479	133	9 456
Sum	103 903	5 498	12 961	12 366	27 190	133	162 051

Det er lav kreditrisiko i sektoren og øvrig offentlig sektor, og avsetninger til forventet tap er knyttet til øvrige kunder hvor innkrevingsprosess er igangsatt.

Note 9

Andre kortsiktige fordringer

TALL I 1 000 KRONER	31.12.2023	31.12.2022
Andre fordringer på ansatte	1 489	11
Forskuddsbetalt leie	3 694	6 407
Andre forskuddsbetalte kostnader	129 281	100 381
Sum andre fordringer	134 464	106 799

Note 10

Investeringer i aksjer og andeler

TALL I HELE KRONER

	Ervervs- dato	Antall aksjer	Eierandel	Stemme- andel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi kapital- regnskapet	Balanseført verdi virksom- hets- regn- skapet
Aksjer								
Nord-Salten Kraft Holding AS		1783	0,046 %	0,0 %	-	-	1	1
Jorekstad AS		10	0,810 %	0,0 %	-	-	1	1
Balanseført verdi 31.12.2023							2	2

Note 11

Opptjente, ikke fakturerte inntekter / Mottatt forskuddsbetaling

TALL I 1 000 KRONER

	31.12.2023	31.12.2022
Opptjente, ikke fakturerte inntekter (fordring)		
Opptjent inntekt bevilgningsfinansierte investeringsprosjekter	361 546	334 088
Opptjent inntekt driftsbevilgning	20 212	19 027
Opptjent inntekt forsyning	14 807	13 126
Opptjent inntekt husleie	13 630	17 086
Opptjent inntekt tilleggstjenester	106 673	98 089
Opptjent inntekt prosjekter innenfor sektoren	2 617	2 118
Opptjent inntekt prosjekter utenfor sektoren	2 684	9 396
Sum opptjente, ikke fakturerte inntekter	522 170	492 931
Mottatt forskuddsbetaling (gjeld)		
Forskuddsinnbetalt husleie	1 194	11 773
Forskuddsinnbetalt forsyning	6 088	70 867
Forskuddsinnbetaling oppdragsprosjekter	16 241	8 694
Løpende avregning mottatt inntekt for bolig og kvarter	21 222	17 801
Andre forskuddsbetalinger	-1 584	15 979
Sum mottatt forskuddsbetaling	43 161	125 114

Note 12

Annen kortsiktig gjeld

TALL I 1 000 KRONER	31.12.2023	31.12.2022
Skyldig lønn	-	-
Annen gjeld til ansatte	-	-
Påløpte kostnader	681 300	703 542
Avstemningsdifferanser ved rapportering til statsregnskapet	-	-
Fakturaer på flyt klassifisert som leverandørgjeld *	-285 287	-460 869
Annen kortsiktig gjeld	-	-
Sum annen kortsiktig gjeld	396 013	242 673

* Fakturaer på flyt klassifiseres som leverandørgjeld og må sees i sammenheng med påløpte kostnader.

Note 13

Leverandørgjeld

TALL I 1 000 KRONER	31.12.2023	31.12.2022
Leverandørgjeld innland	287 769	288 480
Leverandørgjeld utland	1 553	742
Åpne poster leverandørgjeld (motkonto 2963)	285 287	460 869
Sum leverandørgjeld	574 610	750 091

Fordeling av leverandørgjeld per 31.12.2022

	Ikke forfalt	0-10 dager	10-30 dager	30-60 dager	Over 60 dg	Sum
Leverandørgjeld innland	293 808	1 113	2 363	-2 256	-7 259	287 769
Leverandørgjeld utland	1 553	0	0	0	0	1 553
Sum	295 362	1 113	2 363	-2 256	-7 259	289 323

Leverandørgjeld inneholder fakturaer på flyt. Ved uklarhet omkring disse fakturaene vil de ikke bli attestert og godkjent før man har kommet til enighet med leverandør. Fakturaer på flyt med forfall i 2023, beløper seg totalt til 285,3 millioner kroner. Om lag 130,7 millioner kroner vedrører omtvistede krav hvor virksomheten er i dialog med leverandør.

Fra regnskapsåret 2022 er disse bokført i balansen på konto 2403 mot konto 2963 åpne poster leverandørgjeld. Hvis hele eller deler av disse fakturabeløpene er påløpte kostnader, er de avsatt i regnskapet som påløpt kostnad, konto 2960 påløpte kostnader.

FORSVARSBYGG

Besøksadresse

Grev Wedels plass 5
0151 Oslo

Postadresse

Postboks 405 Sentrum
0103 Oslo

Kontakt oss

+47 468 70 400
servicesenter@forsvarsbygg.no

forsvarsbygg.no